

**MATERIAŁY
NA VI KONGRES
OPZZ**

PROJEKT

**PROGRAM
OGÓLNOPOLSKIEGO
POROZUMIENIA
ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH
na lata 2006-2010**

* * *

PROJEKTY

**ZBIÓR UCHWAŁ
VI KONGRESU OPZZ**

SPIS TREŚCI:

PROGRAM OPZZ NA LATA 2006-2010	3
---	----------

UCHWAŁY

1. w sprawie rozwoju ruchu związkowego.....	43
2. apel w sprawie wspólnego działania central związkowych na rzecz ludzi świata pracy.....	44
3. w sprawie Europejskich Rad Zakładowych.....	45
4. w sprawie paktu społecznego na rzecz zatrudnienia, ograniczania ubóstwa i wykluczenia społecznego.....	46
5. w sprawie kondycji socjalnej polskiego społeczeństwa.....	48
6. w sprawie bezrobocia.....	50
7. w sprawie systemu ubezpieczenia społecznego, ze szczególnym uwzględnieniem emerytur i rent.....	52
8. w sprawie układów zbiorowych pracy.....	54
9. w sprawie prawa pracy i uprawnień pracowniczych.....	55
10. w sprawie działalności związków zawodowych w sferze ochrony pracy.....	57
11. w sprawie polityki mieszkaniowej i budowlanej państwa.....	59
12. w sprawie sytuacji w ochronie zdrowia.....	62
13. w sprawie edukacji.....	65
14. w sprawie zrównania statusu kobiet i mężczyzn.....	68
15. w sprawie przenoszenia przedsiębiorstw poza granice kraju.....	70
16. w sprawie polityki podatkowej.....	72
17. w sprawie dostępu związków zawodowych do mediów publicznych.....	74
18. w sprawie handlu.....	76
19. w sprawie problemów pomocy społecznej.....	77
20. w sprawie jednostek badawczo-rozwojowych.....	79
21. w sprawie kultury.....	81
22. w sprawie udziału ratownictwa górniczego w systemie ratowniczym RP...	82
23. w sprawie solidaryzmu społecznego w ekonomii.....	83
24. w sprawie upowszechniania idei społecznej odpowiedzialności biznesu...	84

UCHWAŁY ORGANIZACYJNE

25. w sprawie przyjęcia sprawozdań z działalności Rady i Komisji Rewizyjnej OPZZ za okres kadencji oraz udzielenia absolutorium Prezydium.....	87
26. w sprawie określenia liczby wiceprzewodniczących OPZZ w kadencji 2006–2010.....	88
27. w sprawie zatwierdzenia składu Prezydium i Komisji Rewizyjnej.....	89

PROJEKT

PROGRAM

**OGÓLNOPOLSKIEGO
POROZUMIENIA
ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH
na lata 2006-2010**

UCHWAŁA

w sprawie Programu

VI Kongres OPZZ przyjmuje Program Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych na lata 2006-2010, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

Warszawa, dnia .....maja 2006 roku

WSTĘP

Od 2002 roku wiele problemów, o których mówiliśmy w *Programie i Uchwałach OPZZ na lata 2002-2006* przyjętych na Kongresie OPZZ w 2002r. nie zostało rozwiązanych. Z przykrością stwierdzamy, iż wiele kwestii nie zostało podjętych przez ówczesnych rządzących reprezentujących lewą stronę sceny politycznej, mimo intensywnych działań podejmowanych przez organizacje członkowskie i organy statutowe Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych.

Dokonując oceny lat 2002-2006 należy przyznać, że miniony czas trudno ocenić jednoznacznie, zwłaszcza w kontekście oceny kondycji państwa i społeczeństwa.

Nie ulega wątpliwości, iż powodzeniem zakończyła się walka o ratunek kraju przez zapaścią finansów publicznych, jaka zagrażała Polsce u kresu prawicowych rządów w 2001r. Za niekwestionowany sukces rządów lewicy należy z pewnością uznać akcesję Polski do struktur unijnych, wraz z którą otworzyły się przed nami nowe możliwości rozwoju jako kraju i społeczeństwa. Ekipa premiera Leszka Millera i Marka Belki zapewniła zwiększające wskaźniki wzrostu gospodarczego i zapoczątkowała, choć niewielki, spadek bezrobocia. Wzrost gospodarczy o wciąż rosnących wskaźnikach napawa nadzieją i optymizmem na lepszy poziom życia znaczącej części społeczeństwa. Należy jednak wspomnieć, iż był on spowodowany głównie rozszerzeniem Unii Europejskiej o nowe kraje członkowskie, w tym, Polskę i z tego powodu - wzrostem eksportu. Wzrost ten nie był determinowany poprzez wewnętrzną konsumpcję.

Miniony okres miał swoje i drugie oblicze.

Przyjęto wtedy wiele regulacji prawnych preferujących interesy pracodawców i przedsiębiorców, często kosztem ludzi pracy i najbiedniejszej części społeczeństwa. Najbardziej widoczne i spektakularne rozwiązania dotyczyły wyraźnego obniżenia kosztów działalności tych przedsiębiorców, między innymi w zakresie kosztów pracy czy podatków. Niestety - nowe rozwiązania organizacyjne w sferze wielu działów gospodarki, niewątpliwie ułatwiające prowadzenie działalności gospodarczej, nie przełożyły się na oczekiwane przez nas i zapowiadane przez rządzących efekty w sferze społecznej, w tym zwłaszcza na poprawę warunków życia obywateli.

Wielokrotnie powtarzane zapewnienia kolejnych rządów, że wzrost gospodarczy przełoży się poziom życia Polaków okazały się mrzonką kreowaną jako

usprawiedliwianie przyjmowania niepopularnych dla społeczeństwa rozwiązań. Realizowana doktryna neoliberalna sprowadziła się w szczególności tylko do znaczącego polepszenia sytuacji finansowej ogromnej rzeszy przedsiębiorstw, które w latach 2002-2005 osiągnęły oszałamiający, korzystny wynik finansowy netto blisko 100 mld złotych netto. Niestety – zysk ten nie przełożył ani na inwestycje, ani na nowe miejsca pracy, a tym samym nie wpłynął na poprawę warunków życia Polaków. Większość przedsiębiorstw z kapitałem zagranicznym przekazywało zysk na opłacenie dywidendy wypłacanej akcjonariuszom do swoich central leżących poza terytorium Polski.

Polityka społeczna i przyjmowane przez ówczesny rząd rozwiązania, które określaliśmy znamiennym hasłem: „*Hausner musi odejść*” - wielokrotnie przyjmowała liberalne oblicze, co nie przekładało się na poprawę jakości życia obywateli. Utrzymujące się na wciąż bardzo wysokim poziomie bezrobocia od kilku lat jest głównym problemem społecznym. Niestety, polityka w zakresie rynku pracy realizowana przez kolejne ekipy dowodzi jedynie, iż nikt nie jest w stanie podjąć rozsądnych działań w tym zakresie. Bezrobocie, które zgodnie z zamierzeniami rządzących miało się stale zmniejszać na wskutek wzrostu gospodarczego, wciąż jest niechlubną cechą wyróżniającą nasz kraj na arenie międzynarodowej. Coraz częściej brak pracy powoduje wyjazdy szczególnie młodych, często wysokokwalifikowanych pracowników do krajów UE.

Realizacja czterech reform wprowadzonych kilka lat temu wciąż skutkuje wieloma obciążeniami dla obywateli.

Kosztami reformy *systemu emerytalnego* i rozwiązań przyjętych w 1999r. są nadal nie tylko stale wysokie dopłaty odprowadzane do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z budżetu państwa, ale także dalsze obniżanie realnej wysokości świadczeń emerytalno – rentowych. Efektem realizowanej od kilku lat reformy *administracji terytorialnej* stało się utworzenie wielu nowych poziomów administracji samorządowej, które okazały się szczeblami nie tylko zbędnymi i kosztownymi, ale spowodowały niejasności kompetencyjne i ogromny rozrost zatrudnienia w sferze administracji samorządowej. Ochrona zdrowia jest stałym polem nowych eksperymentów reformatorskich w naszym kraju. Mimo, iż sprawdził się ubezpieczeniowo-budżetowy model *systemu ochrony zdrowia*, wciąż drastycznie spadają wydatki budżetowe przeznaczane na ten niezwykle ważny dział życia społecznego. Rezultatem wprowadzenia *reformy edukacji* jest nieustanny chaos

w środowisku szkolnym, częste zmiany profili kształcenia i bałagan informacyjny, a towarzyszące tym zmianom problemy wychowawcze w szkołach i rodzinach wynikają z braku konstruktywnej współpracy między tymi instytucjami. Jak się okazało, reforma ta spowodowała pogłębienie się problemów niedostosowania edukacji do potrzeb obecnego i przyszłego rynku pracy.

Ostatnie cztery lata nie zmniejszyły zakresu biedy w Polsce - nadal powiększa się liczba obywateli żyjących w uwłaczających godności człowieka warunkach: blisko 60% utrzymuje się ze środków niższych niż kwota minimum socjalnego, a blisko 12% żyje poniżej minimum egzystencji. Wzrost gospodarczy, który tak chętnie przywołują ekonomiści ma wciąż bezzatrudnieniowe oblicze i jest realizowany kosztem większości społeczeństwa, zwłaszcza najuboższej jego części.

Okres ten był również czasem rozbudzonych nadziei obietnicą realizacji socjaldemokratycznych postulatów głoszonych przez SLD, z drugiej strony – wielu straconych szans poprzez odchodzenie rządzących od lewicowego oblicza polityki społecznej. Nie wykorzystano wszystkich możliwości do zrealizowania znaczącej części lewicowego programu społeczno – gospodarczego, jaki przyniósł SLD historyczne zwycięstwo w kampanii wyborczej. Z ubolewaniem stwierdzamy, że zwłaszcza w zakresie polityki społecznej, hasła ideowe lewicy, z którymi OPZZ zawsze się utożsamiał, straciły na znaczeniu. Rządy lewicy, wybranej przez połowę społeczeństwa były nadzieją dla związkowców i pracowników na spełnienie postulatów, które dotychczas nie mogły doczekać się realizacji, głównie ze względów polityczno - ideologicznych głoszonych przez opcje prawicowe. Niestety - z rozczarowaniem obserwowaliśmy, iż z upływem czasu Sojusz wielokrotnie zmieniał swoje oblicze. Zwłaszcza na początku objęcia rządów, uznając wyjście z kryzysu gospodarczego i wzrost ekonomiczny za sprawę pierwszoplanową - preferował ścisłą współpracę z kapitałem, kosztem naszego pracowniczego środowiska. Stopniowo polityka rządu udawiała zatracanie jego lewicowości poprzez coraz częstsze przejmowanie liberalnych rozwiązań w polityce społecznej, gospodarczej, a nawet zagranicznej na rzecz porzucania idei socjaldemokratycznych. Znamienne dla nas było wprowadzanie do lewicowego rządu kolejnych „nielewicowych ministrów” z wicepremierem Hausnerem na czele. Decyzje takie odbieraliśmy jako czytelny sygnał zwycięstwa prymatu zasad ekonomii nad potrzebami społecznymi. Realizowana przez ówczesny rząd polityka społeczna i gospodarcza była tego wyraźnym przykładem.

Dokonując oceny współpracy pomiędzy SLD z OPZZ w okresie rządów lewicy, należy podkreślić, iż jako związkowcy byliśmy pomijani w wielu podejmowanych decyzjach – brakowało nam bieżącej współpracy z SLD w naszych wspólnych sprawach. Partia rządząca stopniowo wyrastała jako zaprzeczenie wizerunku partii ideowo i programowo powiązanej z ruchem związkowym, stawiając na współpracę z liberałami i kapitałem. Rządząca lewica nie była dla ruchu związkowego strategicznym partnerem; wielokrotnie podejmowała działania zorientowane na ograniczenie aktywności związków zawodowych.

Pomimo wielu przykrych doświadczeń jednoznacznie stwierdzamy, że nasze oczekiwania wobec idei lewicy nie zostały przekreślone. Zawsze uważaliśmy, że program proponowany w kampanii wyborczej w 2001 roku był najlepszym z możliwych do zaproponowania. Powrót do jego założeń uznajemy za podstawę dalszej współpracy.

Zawsze popieraliśmy i będziemy popierać postulaty różnych ugrupowań politycznych wychodzące naprzeciw wrażliwości na ludzkie sprawy. Wzywamy by wszystkie partie określające się jako lewicowe zobowiązywały się do podejmowania inicjatyw na rzecz otwartości społecznej i dialogu, budzenia wrażliwości społecznej, reprezentowania interesów ludzi, którzy stracili na transformacji społecznej.

Dziś nadszedł czas na nowe – socjalne oblicze Polski!

Błędy lat transformacji trzeba usunąć!

Jako kraj jesteśmy wciąż na początku drogi budowania państwa solidaryzmu społecznego służącego rodzinie, pracownikowi i każdemu obywatelowi z osobna. Budowa „Polski socjalnej” musi być wytyczną do realizacji programu dla obecnej ekipy rządzącej, a nie zapomnianym hasłem wyborczym. Wygrana prawicy – zgodnie z postulatami jej zwolenników - ma być szansą na przywrócenie Polsce oblicza socjalnego i solidarnego. Faktem jest, że władza prawicowa przejęła większość postulatów lewicy, szczególnie w sferze socjalnej. Dlatego program rządu w wielu zakresach jest zbieżny z postulatami głoszonymi od lat przez OPZZ, choć istnieje obawa, że rządzący nie podejmą się rozwiązywania problemów społecznych w stopniu oczekiwanym przez społeczeństwo. Wyrażamy oczekiwanie, że hasła *taniego* i *solidarnego* państwa, które w przekonaniu prawicy mają doprowadzić do zmiany kraju na Polskę prawa, sprawiedliwości i solidarności społecznej, nie będą jedynie tanimi i populistycznymi chwytami. Wyrażamy gotowość współpracy z każdym rządem w rozwiązywaniu problemów społecznych i gospodarczych,

zgodnych z naszym Programem. Zdajemy sobie sprawę z obecnych uwarunkowań politycznych słabej lewicowej opozycji i silnej centroprawicy. Mamy nadzieję, że rząd będzie liczył się z postulatami związkowego środowiska i prowadził z nim dialog. Liczymy, że przywrócone zostanie socjalne oblicze Polski a scenariusz niweczenia dorobku ostatnich lat demokracji i gra państwem nie będzie spełniony. Jako związkowcy będziemy sprzeciwiać się polityce zagrażającej podstawom demokratycznego państwa prawa.

Podtrzymujemy konieczność obrony socjalnych wartości.

Uznajemy je za możliwe i wciąż aktualne do realizacji z korzyścią dla rozwoju kraju i społeczeństwa. Dlatego wielkie nadzieje pokładamy w autentycznym i partnerskim dialogu społecznym, którego naturalnym obszarem jest dla nas Trójstronna Komisja do Spraw Społeczno-Gospodarczych i Wojewódzkie Komisje Dialogu Społecznego. Komisje te uważamy za podstawowe płaszczyzny osiągnięcia porozumień i rozwiązywania problemów społecznych, gospodarczych i branżowych. Będziemy dążyć do podnoszenia rangi dialogu społecznego w Polsce jako naturalnego narzędzia służącego partnerom społecznym do wyrażania oczekiwań swoich środowisk. Ale nie zabraknie nam determinacji do sięgania do wszystkich form działań przypisanych związkom zawodowym.

* * * * *

Analiza polityki społeczno - gospodarczej pokazuje niedoskonałość wielu dziedzin życia obywateli i zobowiązuje rządzących do podjęcia działań służących rozwojowi kraju i społeczeństwa.

Dotyczy to w szczególności:

✿ ***sytuacji na rynku pracy***

Niechlubnie wyróżniamy się na arenie europejskiej stabilizacją bezrobocia na wciąż bardzo wysokim poziomie i najniższym - 57% odsetkiem zatrudnionych w wieku produkcyjnym. Systematycznie maleje poziom zatrudnienia kobiet (39% w wieku produkcyjnym). Niezauważalna jest aktywna polityka na rynku pracy zwłaszcza w zakresie organizacji szkoleń dla bezrobotnych a także pracujących w celu podnoszenia ich kwalifikacji zawodowych. Fundusz szkoleniowy, o powołanie którego OPZZ nawołuje od lat – pozostaje wciąż niewykorzystanym narzędziem do podnoszenia kwalifikacji pracowników. Prawie 85% bezrobotnych jest pozbawionych wsparcia

finansowego, a pozostali wegetują na zasiłku równym $\frac{1}{4}$ przeciętnego wynagrodzenia. Polityka zatrudnienia jest realizowana przez kolejne ekipy rządowe nieudolnie, czego przykładem jest zarówno iluzoryczna aktywizacja 50-latków czy wciąż wysokie bezrobocie wśród absolwentów. Sytuacji absolwentów nie poprawiło wprowadzenie płacy subminimalnej przy ich zatrudnianiu. Nie zachęciło to pracodawców do zatrudniania ludzi młodych. Żadne z podejmowanych działań nie przyczyniło się w stopniu znaczącym do powstawania nowych miejsc pracy.

✿ **edukacji i wykształcenia**

Konstytucyjnie zapisany powszechny dostęp do edukacji, zwłaszcza na poziomie wyższym, odbywa się nadmiernym wysiłkiem finansowym obywateli. Dzieje się tak ze względu na dopuszczenie do lawinowego rozrostu odpłatnych studiów, często o wątpliwej jakości kształcenia i nieatrakcyjnych na rynku pracy kierunkach. Pomimo półtoramilionowej rzeszy studiującej młodzieży, dostęp do edukacji jest zróżnicowany społecznie. Żenująco skromny odsetek studiującej młodzieży, zwłaszcza na bezpłatnych studiach stacjonarnych, pochodzi z rodzin robotniczo-chłopskich, ubogich i regionów zaliczanych do enklaw bezrobocia. Zjawisko dziedziczenia braku wykształcenia jest silnie sprzężone z dziedziczeniem biedy czy bezrobocia. Szumne hasła kolejnych rządów promujących dążenie do rozwoju społeczeństwa opartego na wiedzy weryfikuje rzeczywistość. W porównaniu z wieloma krajami unijnymi ciągle posiadamy zbyt niski wskaźnik osób z wyższym wykształceniem w stosunku do liczby mieszkańców.

Niepokojącym zjawiskiem dotyczącym absolwentów uczelni wyższych są ich trudności ze znalezieniem pracy. Rynek pracy drastycznie weryfikuje potrzeby edukacyjne i nie wykorzystuje potencjału młodych ludzi. Nie bez winy jest tu przyjęty model oświaty nie prowadzący do zdobywania odpowiednich kwalifikacji zawodowych. Bezrobocie dotyka aż, co trzeciego młodego Polaka poniżej 25 lat. Coraz powszechniejszymi zajęciami młodych ludzi staje się praca ulicznych straganiarzy, akwizytorów, zatrudnienie w „szarej strefie”, czy na obczyźnie. Migracja staje się atrakcyjniejszą i często jedyną szansą na pracę, choć jako państwo ponosimy koszty kształcenia wyjeżdżających.

✿ **statusu szkoły, rodziny, społeczeństwa**

Zmiany ekonomiczne i społeczne znacząco zdeterminowały realia szkolnej rzeczywistości. Obserwuje się zjawisko segregacji uczniów ze względu na ich status materialny. Nagminnym zjawiskiem stała się agresja i przemoc wśród uczniów,

a obecność ochrony w szkole uważana jest za normę. Wzrasta przestępczość, kradzieże czy szantaże wśród dzieci i nastoletniej młodzieży. Zdecydowanie wychowawczy aspekt szkoły jest zdeterminowany kryzysem emocjonalnym rodziny. Coraz powszechniejsze są zanikające więzi rodzinne, często wskutek bezradności dorosłych, ich niepokoju o utrzymanie pracy czy troski o status materialny rodziny kosztem czasu poświęcanego wychowaniu dzieci.

Niepokojącym zjawiskiem jest zanikające poczucie więzi społecznych. Powstają enklawy zamkniętych osiedli mieszkaniowych mieszkańców odgradzających się od pozostałej części społeczeństwa. Dzieje się tak nie tylko ze względów bezpieczeństwa, ale także poprzez chęć wyróżnienia swojego wysokiego statusu społecznego. Zauważalnie i wciąż bardzo dynamicznie rośnie przepaść pomiędzy bogatymi i biednymi. Wiele tych patologii wynika z reformy oświaty i utraty więzi między uczniem, szkołą i rodziną. Przemiany w systemie szkolnictwa pogłębiły ten problem.

✿ ***zjawiska ubóstwa***

Wciąż utrwalają się nieuzasadnione dysproporcje w poziomie życia i dochodach obywateli. Jest to szczególnie widoczne we:

- wzroście wskaźnika ludzi żyjących poniżej minimum socjalnego (60% ogółu),
- coraz powszechniejszym zjawiskiem niewypłacania wynagrodzeń pracownikom,
- pogarszaniem bezpieczeństwa socjalnego,
- powrotem w wielu firmach XIX-wiecznych stosunków i warunków pracy

Realizowane działania w sferze finansów państwa, gospodarki czy małych i średnich przedsiębiorstw polepszają sytuację materialną nieznacznej części społeczeństwa. Wolność gospodarcza w wydaniu polskim utrzymuje nierówności i pogłębia podziały społeczne.

✿ ***wynagrodzeń pracowników***

Ostatnie lata „reformy” rynku pracy zdeterminowały powstanie nowej, coraz liczniejszej grupy pracowników zwanych „biednymi pracującymi” – wynagradzanych płacą minimalną lub poniżej jej poziomu. Pogarszała na przestrzeni ostatnich kilku lat relacja wysokości płacy minimalnej do przeciętnego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej. Wynagrodzenie polskiego pracownika zazwyczaj nie wystarcza na godziwe utrzymanie rodziny. Wynagrodzenia polskich pracowników nie odzwierciedlają dynamiki wydajności pracy, która od wielu lat rośnie.

W tym zakresie odbiegamy od krajów „starej” piętnastki UE 3-5 razy! Nieopłacona wydajność jest zasadniczym elementem dodatkowych zysków kapitału.

Strach przed utratą pracy umiejętnie wykorzystują pracodawcy. Co trzecia pracująca osoba pada ofiarą mobbingu lub znęcania psychicznego. Za transformację ekonomiczną pracownicy płacą zbyt krótkim snem, obciążeniami psychicznymi i chorobami czy stresem. Wobec takiej rzeczywistości nie dziwi zjawisko powszechniejszej migracji za granicę polskich pracowników w poszukiwaniu lepszej bądź jakiegokolwiek pracy.

* * * * *

Katalog strategicznych problemów będących podstawą *Programu Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych na lata 2006-2010* jest wspólny dla wszystkich branż OPZZ. O większości priorytetów, wciąż aktualnych, wspominaliśmy w poprzednim Programie OPZZ, pozostałe – nowe interesujące nas zagadnienia wynikają ze zmieniającej się rzeczywistości społecznej i gospodarczej.

Dotyczą one w szczególności obszarów:

w zakresie polityki społecznej:

- ✿ ***polityka rynku pracy i bezrobocia***
- ✿ ***godziwe wynagrodzenia i sprawiedliwa polityka płacowa, z uwzględnieniem dochodu gwarantowanego i minimum socjalnego***
- ✿ ***walka z marginalizacją i segregacją społeczną oraz z ubóstwem i biedą***
- ✿ ***działania wspierające wyrównywanie szans społecznych***
- ✿ ***problematyka ubezpieczeń społecznych i pomoc społeczna***
- ✿ ***problematyka emerytalno - rentowa***
- ✿ ***prawo pracy i układy zbiorowe pracy***
- ✿ ***polityka prorodzinna***
- ✿ ***prawa kobiet w życiu społecznym i publicznym***
- ✿ ***warunki pracy, w tym bezpieczeństwo i higiena pracy wraz z ochroną zdrowia pracujących w środowisku pracy***
- ✿ ***ochrona zdrowia***
- ✿ ***pomoc osobom niepełnosprawnym***
- ✿ ***edukacja, nauka i szkolnictwo wyższe***
- ✿ ***dialog społeczny***
- ✿ ***budownictwo mieszkaniowe i infrastruktura***
- ✿ ***kultura, turystyka, rekreacja i wypoczynek***

w zakresie polityki gospodarczej:

- ✱ **finanse publiczne i polityka budżetowa**
- ✱ **system podatkowy przyjazny dla obywatela**
- ✱ **rozwój inwestycji**
- ✱ **wzrost gospodarczy dla ludzi a nie ich kosztem**
- ✱ **przekształcenia własnościowe i prywatyzacja**
- ✱ **rozwój małych i średnich przedsiębiorstw**
- ✱ **ochrona rynku wewnętrznego przed nieuczciwą konkurencją**
- ✱ **rozwój i postęp naukowo - techniczny**
- ✱ **promocja eksportu i wewnątrzspółnotowej dostawy towarów i usług**
- ✱ **partycypacja pracowników w zarządzaniu i własności**
- ✱ **spółdzielczość krajowa i europejska (ochrona małych producentów i spółdzielni)**
- ✱ **aktywna polityka rozwoju regionalnego**
- ✱ **polityka przemysłowa, w tym wieloletnia strategia rozwoju gospodarczego powiązana z ochroną środowiska**

w zakresie współpracy międzynarodowej:

- ✱ **zacieśnianie współpracy z partnerami społecznymi w ramach Unii Europejskiej, w szczególności z Europejską Konfederacją Związków Zawodowych**
- ✱ **wpływanie na proces podejmowania decyzji w UE poprzez aktywną działalność w Europejskim Komitecie Ekonomiczno-Społecznym**
- ✱ **walka o Europejski Model Społeczny i międzynarodowe prawo socjalne**
- ✱ **przeciwdziałanie negatywnym skutkom globalizacji**
- ✱ **integracja z międzynarodowym ruchem związkowym**
- ✱ **udział w międzynarodowym dialogu społecznym**
- ✱ **obrona interesów pracowniczych w przedsiębiorstwach wielonarodowych (Europejskie Rady Zakładowe)**
- ✱ **wzmacnianie współpracy z Międzynarodową Organizacją Pracy**
- ✱ **uczestnictwo w projektach umożliwiających wykorzystywanie funduszy unijnych, ze szczególnym uwzględnieniem projektów finansowanych w ramach EFS**

w zakresie spraw organizacyjnych:

- ✱ **integracja branżowych i międzybranżowych struktur związkowych**
- ✱ **działania na rzecz jedności ruchu związkowego**
- ✱ **wspieranie działalności związkowej w małych i średnich przedsiębiorstwach**
- ✱ **podejmowanie działań zorientowanych na wzmacnianie aktywności związków zawodowych w Polsce**
- ✱ **działalność wydawniczo-informacyjna i szkoleniowa**

POLITYKA SPOŁECZNA

1. Pomoc w walce z bezrobociem i biedą to nasze największe wyzwania

Bezrobocie jest nadal największym problemem społecznym silnie sprzężonym z biedą. Brak pracy jest przyczyną biedy, z kolei bieda i niedostatek są najsilniej uwarunkowane brakiem pracy. Bezrobocie sięga 3 mln obywateli i utrzymuje się na stabilnym poziomie. To zatrważające dane.

Dlatego wzywamy Rząd by priorytetowo traktował ten problem. Domagamy się podejmowania inicjatyw na rzecz przeciwdziałania bezrobociu i prowadzenia aktywnej polityki zatrudnienia, w tym inicjowania przedsięwzięć aktywizujących ludzi młodych oraz użycia wszelkich dostępnych prawem instrumentów, aby utrzymać istniejące i tworzyć nowe miejsca pracy.

Podejmowane przez ostatnie lata działania mające na celu zwiększenie swobody działalności gospodarczej oraz zmniejszenia obciążeń podatkowych przedsiębiorców nie spowodowały wbrew deklaracjom rządu i pracodawców tworzenia nowych miejsc pracy. Nadal domagać się będziemy podejmowania inicjatyw przynoszących realne i wymierne efekty w postaci wzrostu zatrudnienia.

Dostrzegamy szansę dla bezrobotnych w wielu sektorach gospodarki - budownictwie, spółdzielczości, usługach. Będziemy wspierać działania pracodawców podejmowane na rzecz zmniejszania bezrobocia, promować i wspierać małe i średnie przedsiębiorstwa oraz duże państwowe firmy. Uważamy, że przyjazny system podatkowy może być zachętą do tworzenia nowych miejsc pracy. Będziemy promować rozwój kształcenia zawodowego, którego likwidacja spowodowała deficyt umiejętności zawodowych absolwentów na rynku pracy. Zwracając uwagę na wciąż wysokie bezrobocie wśród młodych absolwentów, będziemy promować we wszelki możliwy sposób umiejętności, wykształcenie i kwalifikacje tej grupy społecznej w celu zniechęcenia ich do masowej migracji jak to ma obecnie miejsce.

Będziemy zabiegać o godziwą wysokość zasiłku dla bezrobotnych oraz poszerzanie zakresu uprawnionych do jego pobierania, gdyż obecnie zaledwie 13% osób bezrobotnych posiada prawo do zasiłku. W tym celu za niezbędną uważamy weryfikację przepisów określających prawa przyznawania zasiłków dla bezrobotnych jak też skuteczniejsze ich egzekwowanie. Uważamy za niezbędne powiązanie

wysokości zasiłków dla bezrobotnych ze stażem pracy i wysokością otrzymywanego wynagrodzenia.

Polska, ratyfikując przepisy prawa dotyczące rynku pracy i zatrudnienia zgodne z konwencjami Międzynarodowej Organizacji Pracy, zobowiązała się do ich przestrzegania. Dlatego będziemy popierać inicjatywy zmierzające do wprowadzenia ubezpieczenia od bezrobocia, zgodne z tymi zaleceniami. Domagamy się ratyfikacji konwencji 102 MOP w części dotyczącej bezrobocia.

Będziemy zwalczać wszelkie formy dyskryminacji na rynku pracy wymuszające samozatrudnienie czy zmierzające do zwolnień pracowniczych poprzez wypieranie polskich pracowników tańszymi pracownikami spoza Unii Europejskiej, wobec których nie stosuje się polskich przepisów z zakresu prawa pracy.

2. Będziemy walczyć o polepszenie poziomu życia obywateli i ich bezpieczeństwo socjalne szczególnie chroniąc najbiedniejszych

Znaczące rozwarstwienie społeczne będące pochodną „ekonomizacji” życia zburzyło równowagę i poczucie bezpieczeństwa socjalnego znaczącej części polskiego społeczeństwa. Z ubóstwem i niedostatkiem zmagają się prawie połowa Polaków. Niektórzy z nich żyją poniżej minimum biologicznego, czyli takiego poziomu życia, który nie pozwala zaspokoić podstawowych potrzeb egzystencji.

Walka z marginalizacją, segregacją społeczną oraz z ubóstwem i biedą będzie priorytetem naszego działania. Nie godzimy się na dziedziczenie biedy! Będziemy wspierać działania przyczyniające się wyrównywania różnic społecznych.

Praca i godziwa płaca powinny być środkami do zwalczania ubóstwa.

Filantropia nie może zastępować państwa.

Postulujemy, by państwo nie pozbywało się pełnienia funkcji opiekuńczej wobec osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji życiowej, m.in. poprzez odpowiednie świadczenia z pomocy społecznej przy jednoczesnej poprawie, uproszczeniu zasad oraz zwiększeniu efektywności i skuteczności tej pomocy. Będziemy dążyć do ustanowienia regulacji prawnej w zakresie zapewnienia bezpłatnej pomocy prawnej dla ludzi ubogich.

3. OPZZ będzie walczyć o godziwe płace pracowników uwzględniające wydajność pracy

Płace są jednym z istotniejszych elementów popytu warunkujących wytwarzanie dóbr narodowych i rozwój gospodarczy kraju. Ich wysokość świadczy o poziomie życia rodzin i całych społeczeństw. Niestety, pomimo tego, iż jesteśmy jednym z najbardziej pracowitych krajów unijnych, polskie wynagrodzenia są żenująco niskie. Obecnie zajmujemy pod względem ich wysokości jedno z ostatnich miejsc wśród krajów UE, gdzie rozwarstwienie przeciętnych wynagrodzeń polskich i „unijnych” pracowników sięga trzy - a nawet pięciokrotnie! To w naszym kraju są największe, często nieuzasadnione i kuriozalne rozpiętości płacowe. Polskie wynagrodzenia, w większości absurdalnie niskie nie wystarczają na utrzymanie rodziny i zaspokojenie nawet najbardziej podstawowych potrzeb.

Nie zgadzamy się z taką polityką płacową!

Zobowiązujemy się do jednoczenia wspólnych sił ze wszystkimi grupami społecznymi i politycznymi w walce o stały, znaczący wzrost płac realnych w przedsiębiorstwach, z uwzględnieniem wzrostu płac sfery budżetowej i płacy minimalnej.

Będziemy wspierać wszelkie propozycje ułatwiające wyrównywanie wysokości wynagrodzeń polskich pracowników do wynagrodzeń obowiązujących w krajach Unii Europejskiej.

Pomimo, iż nasza dynamika wydajności pracy osiągnęła jeden z najwyższych wskaźników w Europie, to niestety wynagrodzenia są nieadekwatne do wydajności pracy. Dlatego nie będziemy tolerować polityki wyzysku, której obliczem jest wykorzystywany pracownik. Za niezbędne uznajemy uwzględnienie we wskaźniku wzrostu płac, wzrost wydajności pracy w roku poprzednim.

Dodatkowo poprzemy działania poprawiające skuteczność egzekwowania terminowego wypłacania pracownikom należnych im wynagrodzeń, z uwagi na nagminne praktyki ich niewypłacania.

4. Będziemy zwalczać lansowaną przez pracodawców tezę o wysokich kosztach pracy utrudniających zatrudnienie

Zwolennicy poglądów argumentujący, iż w Polsce wysokie koszty pracy obciążające pracodawców są znaczącą barierą popytu na pracę, forsują jednocześnie tezę o niemożności podnoszenia wynagrodzeń pracownikom.

Oba te poglądy uważamy za fałszywe. Zarówno podnoszenie płac jak i tworzenie miejsc pracy jest możliwe i realne. Jesteśmy najbardziej „wydajnym” społeczeństwem - na tle wciąż wzrastającej wydajności pracy (stanowiącej już obecnie ponad 50% wydajności w państwach rozwiniętych), płace w naszym kraju są jednak znacznie niższe niż w UE! Należy wykorzystać ten potencjał ludzki i zachęcać pracodawców do tworzenia miejsc pracy, zmniejszając w ten sposób rozpiętość w dochodach ludności.

5. OPZZ podejmie na nowo prace kontynuowane wcześniej nad obliczaniem minimum socjalnego

Minimum socjalne i minimum egzystencji to wskaźniki stanowiące podstawę do indeksacji wysokości wielu świadczeń społecznych. OPZZ wznowi prace w zakresie ponownego wyliczania wysokości minimum socjalnego. Będzie to pierwszy krok do wprowadzenia do ustawodawstwa polskiego pojęcia „*minimalnego dochodu gwarantowanego*”.

6. Nadal będziemy dążyć do ciągłego wzrostu płacy minimalnej

W 2005r. roku podjęliśmy skuteczne zmiany ustawowe w kierunku podniesienia płacy minimalnej. Jest to pierwszy i znaczący krok zmiany jej wysokości. Nadal jednak pod tym względem odbiegamy od UE – w których normą jest, iż płaca minimalna stanowi ok. 50% płacy przeciętnej. Dlatego nadal będziemy podejmować wysiłki umożliwiające zrównanie płac w Polsce ze standardami europejskimi, w tym dążyć do systematycznego wzrostu płacy minimalnej.

Podtrzymujemy postulaty głoszone przez OPZZ od wielu lat, by minimalne wynagrodzenie było ustalane zgodnie z zapisami Konwencji 102 Międzynarodowej Organizacji Pracy w zakresie minimalnych norm zabezpieczenia społecznego, tzn. żeby umożliwiała zatrudnionemu pracownikowi utrzymanie rodziny i godną egzystencję.

Kalkulacja płacy minimalnej powinna nie tylko uwzględniać zalecenia ekspertów Rady Europy o relacji płacy minimalnej do przeciętnej, ale przede wszystkim wydatki rodzin pracowniczych, udział dochodów pracy w dochodach łącznych, liczbę osób pozostających na utrzymaniu jednej osoby pracującej czy koszty utrzymania.

Sprzeciwiamy się wszelkim modyfikacjom w ustawie o minimalnym wynagrodzeniu przyjętej w 2005r. Pełne wdrożenie tej ustawy zbliży nas do pojęcia godziwego wynagrodzenia.

7. Będziemy dążyć do wprowadzenia do ustawodawstwa polskiego kategorii wynagrodzenia: „płacy godziwej” - zgodnej z Europejską Kartą Społeczną.

Będziemy propagować postulaty, aby działania organizacji związkowych w przyszłej kadencji zjednoczyć na rzecz realizacji wspólnego celu - godziwego wynagrodzenia za pracę. Nasze żądania znajdują pełne uzasadnienie w obowiązującym ustawodawstwie, w tym w szczególności w Kodeksie pracy, który w art.13 stanowi iż *„Pracownik ma prawo do godziwego wynagrodzenia za pracę”*.

Również Europejska Karta Społeczna ratyfikowana przez Rzeczypospolitą Polską w 1997r. stanowi, że w celu zapewnienia skutecznego wykonywania prawa do sprawiedliwego wynagrodzenia sygnariusze Karty zobowiązują się uznać prawo pracowników do takiego wynagrodzenia, które zapewni im godziwy poziom życia. Sąd Najwyższy dokonując wykładni art.4 Europejskiej Karty Społecznej dotyczącej określenia „płacy godziwej” uznał, iż (...) *jest to wynagrodzenie ustalone przy uwzględnieniu kryteriów określonych w art.78 § 1 kp., które ponadto powinno umożliwić odpowiedni (przystoity) poziom życia pracownika i jego rodziny* (wyrok sygn.I PKN 691/00 z dnia 22 listopada 2001r.)

OPZZ od wielu lat postuluje, aby płaca godziwa kształtowała się na poziomie 68% przeciętnego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej.

8. Wypłacanie wynagrodzeń – naczelną zasadą prawa pracy !

Nie godzimy się na coraz częściej stosowaną przez pracodawców praktykę niewypłacania wynagrodzeń. Od lat raporty PIP stwierdzają, że w około 60% kontrolowanych zakładów występują przypadki niewypłacania wielu elementów wynagrodzeń. Będziemy walczyć z tymi niegodziwymi praktykami!

Domagamy się by uznać wynagrodzenia pracownicze za własność prywatną, podlegającą ochronie przepisów Kodeksu karnego, w celu zagwarantowania ich terminowego wypłacania.

9. Będziemy wpływać na polepszanie warunków pracy, w tym państwowego i społecznego nadzoru nad tymi warunkami

Coroczne raporty Państwowej Inspekcji Pracy na temat przestrzegania przepisów prawa pracy oraz bezpieczeństwa i higieny pracy są ciągle zatrważające - pracownicy są nadal zatrudniani w warunkach zagrażających nie tylko ich zdrowiu, ale i życiu. Dlatego OPZZ będzie wspierał i inicjował przedsięwzięcia mające na celu poprawę sytuacji w tym zakresie.

Na wszystkich szczeblach organizacyjnych doskonalić będziemy związkowy nadzór nad warunkami pracy, a szczególnie zaangażowanie organizacji związkowych w zapewnianie pracownikom godnych i bezpiecznych warunków pracy oraz poszanowanie ich praw.

Doceniając znaczenie i rolę Państwowej Inspekcji Pracy w sprawowaniu nadzoru nad warunkami pracy kontynuować będziemy dotychczasowe dobre doświadczenia współpracy w tym zakresie. Popierać i inicjować będziemy wszelkie działania mające na celu egzekwowanie praworządności w stosunkach pracy oraz tworzenia warunków pracy nie zagrażających zdrowiu i życiu pracowników.

Stoimy nadal na stanowisku, że Państwowa Inspekcja Pracy powinna być podporządkowana Sejmowi RP, bo tylko takie podporządkowanie sprzyja samodzielności i niezależności od nacisków politycznych. Pozwala inspektorom pracy działać lepiej i skuteczniej.

Z własnej inicjatywy oraz we współpracy z Państwową Inspekcją Pracy doskonalić będziemy formy i sposoby współdziałania ze Społeczną Inspekcją Pracy. Kontynuować będziemy szkolenia społecznych inspektorów pracy i poradnictwo prawne. Organizacje związkowe zwiększą nadzór nad działalnością społecznych inspektorów pracy oraz skuteczniej oddziaływać będą na wykonywanie przez pracodawców przekazywanych im zaleceń i uwag.

Nadal inspirować i popierać będziemy inicjatywy umożliwienia działalności Społecznej Inspekcji Pracy w zakładach, w których nie działają związki zawodowe.

Dotychczasowe doświadczenia wskazują, że społeczność międzynarodowa coraz większą uwagę przywiązuje do odpowiedzialności społecznej pracodawców. Dlatego OPZZ opowiada się za wdrażaniem i realizacją przez polskich przedsiębiorców zasad zawartych w międzynarodowych przepisach uchwalanych przez Międzynarodową Organizację Pracy i Unię Europejską oraz zawartych

w Wytycznych OECD i Trójstronnej Deklaracji zasad dotyczących przedsiębiorstw wielonarodowych i polityki społecznej.

Będziemy popierali pracodawców dbających o dobre warunki pracy oraz realizujących zasady cywilizowanych stosunków pracy i humanizacji pracy.

We współdziałaniu z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych domagać się będziemy zwiększenia środków na prewencję wypadkową oraz zabiegać o najefektywniejsze ich wykorzystanie. Będziemy również kontynuowali działania mające na celu zwiększenie wpływu związków zawodowych na doskonalenie systemu ubezpieczenia od wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

10. Będziemy bronić praw pracowniczych i Kodeksu pracy

Prawo pracy jest konstytucją, której będziemy bronić przed ekstremizmem wolnorynkowym pracodawców. Uważamy, że Kodeks pracy spełnia obecnie standardy zawarte w obecnych dokumentach międzynarodowych (dyrektywy UE, konwencje MOP). Dlatego nie pozwolimy by Kodeks pracy był przedmiotem eksperymentów ze strony pracodawców.

Dzisiaj brakuje nam przede wszystkim przywrócenia właściwych proporcji w stosunkach pracy. To co dzieje się w stosunkach między pracodawcami a zatrudnionymi, można nazwać zwycięstwem kapitału nad pracą, którego przejawem jest „zgoda” na wyzysk pracowników. Przyczyną takiego stanu jest brak równowagi na rynku pracy i jednocześnie niecywilizowane postawy niektórych pracodawców. Uważamy, że Państwo jako kreator prawa, w tym prawa pracy powinno stać na straży jego przestrzegania.

Zapisy zawarte w dokumentach międzynarodowych, zwłaszcza w konwencjach Międzynarodowej Organizacji Pracy obligują nas do walki o podwyższanie standardów pracy i praw pracowniczych, zgodnie z tymi dokumentami. Postulaty te będziemy wykorzystywać w obronie pracowniczego prawa krajowego. Dostrzegamy wspólną płaszczyznę współdziałania związków zawodowych i organów Inspekcji Pracy, poprzez sądy pracy w obronie przestrzegania praw pracowniczych. Będziemy zabiegać o tę współpracę i pomagać w egzekwowaniu praw zatrudnionych. Będziemy domagać się umożliwienia związkom zawodowym zgłaszania sporów zbiorowych inspekcji pracy. OPZZ będzie kontynuował starania o uznanie pakietów socjalnych za źródło prawa pracy. Za niezbędne uważamy popieranie starań

uwzględniających partycypację pracowników, zarówno w zarządzaniu przedsiębiorstwami, jak i w podziale zysku tych przedsiębiorstw.

11. Będziemy domagać się realizacji konstytucyjnej zasady równości, dostępności i wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży oraz promować ideę kształcenia przez całe życie

Wyrównanie szans edukacyjnych to pierwszy krok rozwoju społeczeństwa opartego na wiedzy. Państwo ponosi szczególną odpowiedzialność za ten rozwój. Dlatego opowiadamy się za powszechnością, równością i bezpłatnością publicznego systemu edukacji na wszystkich szczeblach.

Szanse rozwojowe dzieci i młodzieży należy wyrównywać od najmłodszych lat. Będziemy promować ideę kształcenia ustawicznego przez całe życie - począwszy od zagwarantowania bezpłatnego dostępu do opieki przedszkolnej dla wszystkich dzieci, poprzez bezpłatność kształcenia szkolnictwa publicznego na wszystkich szczeblach, aż do aktywnego uczestnictwa w samokształceniu na Uniwersytetach Trzeciego Wieku.

Dostęp do wykształcenia nie powinien być determinowany kondycją finansową rodziny, różnicami cywilizacyjnymi między miastem a wsią czy bezrobociem strukturalnym. Będziemy wywierać presję na władze publiczne, aby skuteczniej zajęły się zwalczaniem pojawiającego się coraz powszechniej zjawiska „segregacji klasowej uczniów”. Podtrzymujemy postulaty o wspieraniu najuboższych uczniów i studentów poprzez system stypendialny i popieramy inicjatywy radykalnego zwiększania bezpłatnych studiów wyższych dla młodzieży niezamożnej.

Szkolnictwo wyższe powinno promować jakość kształcenia. Będziemy zwracać uwagę rządzącym na konieczność zwiększenia oferty bezpłatnego kształcenia na kierunkach technicznych, poczynając od szkolnictwa pomaturalnego, aż po studia doktoranckie. W celu podnoszenia kwalifikacji pracowników będziemy popierać tworzenie funduszy szkoleniowych, w znacznej części finansowanych przez pracodawców.

Do realizacji tych wszystkich zamierzeń potrzebne są pieniądze - dlatego podejmiemy starania o znaczący wzrost nakładów budżetowych na oświatę, szkolnictwo wyższe i naukę.

12. Czas na debatę o nowym systemie oświaty

Szkoły i inne placówki oświatowe to instytucje spełniające funkcje wychowawcze, kształcące i rozwojowe naszego społeczeństwa. Nie należy przestawać w pracy nad ciągłym doskonaleniem wszystkich elementów systemu edukacji w wypełnianiu misji oświatowej.

Z uwagi na krytyczną ocenę niektórych elementów systemu edukacji słyszalną z wielu środowisk na przestrzeni ostatnich kilku lat - domagamy się od rządzących poważnej debaty na temat kształtu i reformy systemu edukacji. Podtrzymujemy poparcie inicjatywy Związku Nauczycielstwa Polskiego dotyczące zawarcia Paktu dla Edukacji, kompleksowo regulującego problematykę zmian programowych i systemowych edukacji i oświaty, z uwzględnieniem poprawy pozycji zawodowej nauczycieli.

13. Szkolnictwo wyższe

OPZZ z całą mocą przeciwstawi się próbom politycznego ograniczania autonomii szkół wyższych. Działania takie będą bowiem rzutować na poziom badań naukowych i jakość kształcenia studentów.

Równolegle wspierać będziemy wszelkie działania mające na celu odblokowanie mechanizmów szybkiego awansu naukowego młodych nauczycieli akademickich. Opowiadamy się za utrzymaniem systemu zatrudniania stażystów i asystentów w oparciu o umowy o pracę, traktując tę ścieżkę rozwoju młodej kadry naukowej jako równie ważną jak kształcenie na studiach doktoranckich.

Będziemy przeciwstawiać się próbom ograniczania zatrudnienia kadry naukowo-dydaktycznej na podstawie mianowania, jako, że stabilizacja zawodowa nauczycieli akademickich pełni kluczową rolę w budowaniu i funkcjonowaniu zespołów naukowych każdej uczelni.

Domagamy się systematycznego i znaczącego zwiększenia środków finansowych na kształcenie w formie bezpłatnych studiów stacjonarnych.

Za konieczne uważamy zwiększenie środków na stypendia socjalne dla studentów wszystkich form i poziomów studiów.

14. OPZZ będzie popierać działania promujące tworzenie warunków rozwojowych dla polskiej nauki

Z chwilą wejścia Polski do struktur Unii Europejskiej uczestniczymy jako kraj w wielu projektach promujących rozwój nauki i zrównoważony rozwój. Potencjał naukowy determinuje rozwój gospodarek państw i wpływa na poziom życia ich obywateli. Dlatego niezbędnym jest zwiększenie związków nauki z gospodarką i podejmowanie działań zmniejszających lukę cywilizacyjną dzielącą Polskę od świata rozwiniętego, zwłaszcza w dziedzinie informatyki i badań naukowych.

Finansowanie działalności naukowej i badawczej w naszym kraju jest wciąż niewspółmierne do potrzeb. Dostrzegamy marnotrawstwo potencjału wynalazców. Trzeba zmienić to nastawienie! Będziemy zabiegać o wzrost nakładów budżetowych i pozabudżetowych na działalność naukową i rozwój badań oraz podniesienie statusu materialnego polskich naukowców. Znaczący musi być wysiłek Państwa w tej dziedzinie, gdyż na tle krajów unijnych pozostajemy wciąż daleko w tyle w udziale przeznaczanych nakładów finansowych na badania i rozwój w stosunku do Produktu Krajowego Brutto.

Z niepokojem stwierdzamy, że działalność badawczo – rozwojowa i innowacyjna w naszym kraju jest wciąż niedocenianą przez pracodawców sferą do inwestowania. W wielu krajach przedsiębiorstwa znacząco partycypują we współfinansowaniu badań naukowych. Tak powinno być też w Polsce. Z tego też powodu Państwo powinno wziąć na swoje barki większe zadania w tym zakresie. OPZZ zobowiązuje się do zachęcania przedsiębiorców i pracodawców do opracowania przyjaznego i z korzyścią dla obu stron systemu finansowania badań naukowych.

Domagamy się od rządzących stworzenia warunków dla poprawy kondycji finansowej i zaplecza przemysłowego w przedsiębiorstwach, instytutach i jednostkach badawczo-rozwojowych do racjonalnej restrukturyzacji bazy materialnej tych jednostek pod kątem jej dostosowania do potrzeb gospodarki rynkowej.

15. Emerytura i renta – podstawa godnej starości!

Emeryci i renciści to grupa społeczna żyjąca w zdecydowanej większości na skraju ubóstwa. Sami siebie nazywają biednymi. Nie godzimy się z takim obliczem starości i przeżywania jesieni życia w warunkach urągających ludzkiej godności. Emeryci i renciści powinni mieć zapewnione świadczenia o wysokości pozwalającej

na spokojne i godne życie. Dlatego za niezbędną uważamy zmianę zasad waloryzacji emerytur i rent w celu zachowania ich realnej wartości.

Dostrzegamy znaczącą rolę Państwa w kreowaniu systemu emerytalnego i podtrzymujemy od dawna głoszony przez nas postulat o obronie systemu świadczeń przedemerytalnych - niejednokrotnie jedyne źródła utrzymania bezrobotnych nie mogących znaleźć pracy z różnych względów.

Widzimy konieczność podjęcia debaty z partnerami społecznymi w zakresie regulacji zabezpieczenia socjalnego dla grupy tzw. „50+”, zagrożonych bezrobociem lub bezrobotnych, w związku z bliskim wiekiem emerytalnym. Uważamy, że emerytury pomostowe powinny być świadczeniem stałym, nie wygasającym oraz obejmować osoby, które prace w szczególnych warunkach i w szczególnym charakterze podjęły po dacie wejścia w życie reformy.

Rozważymy opracowanie i wynegocjowanie z pozostałymi partnerami społecznymi „Karty Praw Emerytów, Rencistów i Inwalidów” gwarantującej podstawowe uprawnienia dla tej grupy, w takich zakresach jak: emerytura, renta pracownicza, opieka zdrowotna i leczenie uzdrowiskowe, opieka społeczna itp.

W związku ze starzeniem się społeczeństwa i koniecznością większego finansowania, w szczególności potrzeb zdrowotnych osób w podeszłym wieku będziemy dążyć do wprowadzenia ubezpieczenia pielęgnacyjnego i opiekuńczego.

16. Będziemy wspierać wszelkie działania na rzecz rodziny

Rodzina przeżywa kryzys swojego statusu społecznego i autorytetu moralnego, Dzieje się tak przede wszystkim wskutek obniżenia standardów ekonomicznych, bezrobocia, coraz powszechniejszej biedy. Uważamy, że państwo powinno być aktywnym kreatorem polityki prorodzinnej. Z uwagi na poszerzający się zakres biedy i ubóstwa, szczególnie uderzający w poziom życia polskich rodzin - będziemy zabiegać o wprowadzenie do ustawodawstwa polskiego pojęcia „*minimalnego dochodu gwarantowanego rodziny*” jako wyrazu opieki państwa nad rodziną, a rodzinom które go nie osiągną zapewnić pomocy socjalnej państwa.

Opowiadamy się za wypracowaniem rozwiązań systemowych służących obniżeniu kosztów utrzymania polskich rodzin – w szczególności w zakresie korzystania z potrzeb codziennego użytku, tańszych usług czy mediów elektronicznych. Dostrzegamy olbrzymią rolę samorządów, które obecnie w dużej części stopniu odpowiadają za warunki życia polskich rodzin – kształtując ceny

czynszów, opłat miejscowych, mediów. Wielodzietność rodzin nie może być przyczyną biedy i ubóstwa.

Podtrzymujemy postulaty o konieczności opracowania i wprowadzenia w życie uzgodnionego przez partnerów społecznych i rząd paktu społecznego - Paktu na Rzecz Polskiej Rodziny - swoistej konstytucji gwarantującej trwałość i stabilność rodziny .

17. Będziemy pomagać polskim kobietom we wszystkich dziedzinach życia

Na przestrzeni ostatnich lat z niepokojem obserwujemy, iż jednym z negatywnych aspektów gospodarki wolnorynkowej stało się pogorszenie sytuacji kobiet w wielu sferach życia. To one najdotkliwiej odczuły i wciąż odczuwają skutki transformacji ustrojowej. Obserwujemy przykłady dyskryminacji kobiet na rynku pracy, nierównego traktowania w płacy czy życiu społecznym. Nadal bardzo silnie utrwalony w społeczeństwie stereotyp tradycyjnego podziału ról na kobiece i męskie – niejednokrotnie uniemożliwia kobietom szanse awansu zawodowego, często pomimo ich wykształcenia.

Będziemy przeciwstawiać się jakimkolwiek objawom dyskryminacji kobiet w życiu społecznym, zawodowym czy rodzinnym. Nie będziemy godzić się na takie działania Rządu i Parlamentu, które przerzucają problemy gospodarcze i społeczne na najsłabsze grupy, w tym na kobiety. Nie dopuścimy do zmian w ustawodawstwie, które zmierzałyby w kierunku obniżania szans kobiet na rynku pracy czy wysokości wynagradzania.

Będziemy zwalczać wszystkimi możliwymi metodami dyktat pracodawców zmuszających kobiety do wyboru pomiędzy karierą i pracą zawodową a życiem rodzinnym i wychowaniem dzieci. Podejmiemy wspólne działania na rzecz współpracy z organizacjami pozarządowymi w celu podniesienia rangi kobiet w życiu społecznym i publicznym oraz przywrócenia im właściwego statusu w rodzinie. Uważamy, iż należy rozważyć wprowadzenie ubezpieczenia emerytalnego dla kobiet przebywających na urloпах wychowawczych.

18. Będziemy popierać inicjatywy służące rehabilitacji społeczno - zawodowej i zatrudnianiu osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy oraz dalszą reformę systemu wspierania tych osób

Osoby niepełnosprawne są wciąż dyskryminowane w naszym społeczeństwie, począwszy od utrudnień i barier w życiu codziennym, poprzez dyskryminację na rynku pracy i w życiu społecznym. Niepełnosprawność może dotknąć człowieka na każdym etapie życia. Nie można utrudniać więc tej grupie dostępu do pracy z powodu niepełnosprawności, ale wykorzystać wiedzę i umiejętności niepełnosprawnych dla potrzeb rynku pracy. Dotychczasowe doświadczenia pokazują, iż dostęp ten jest utrudniony - nastąpiło znaczne pogorszenie warunków funkcjonowania zakładów pracy chronionej, obniżyły się warunki życia osób niepełnosprawnych.

OPZZ od wielu lat walczy z wszelkimi przejawami dyskryminacji tej części społeczeństwa we wszystkich dziedzinach życia publicznego i zamierza czynić to nadal.

Działania OPZZ będą koncentrować się w szczególności na :

- wspieraniu organizacji reprezentujących osoby niepełnosprawne w walce o równość praw dla tych osób w życiu społecznym i zawodowym,
- aktywnym uczestnictwie w tworzeniu prawa w zakresie problematyki osób niepełnosprawnych w kierunku eliminowania niekorzystnych dla nich regulacji prawnych,
- podejmowaniu działań wpływających na polepszenie warunków życia i zwiększanie możliwości rehabilitacji zawodowej,
- doskonaleniu systemu finansowania rehabilitacji zawodowej i społecznej, a szczególnie w części przeznaczonej na finansowania zadań samorządów lokalnych,
- dbałości o zwiększanie środków przeznaczanych w budżecie państwa na pomoc oraz aktywizację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych,
- zachęcaniu pracodawców do zatrudniania osób niepełnosprawnych i dawanie przykładów dobrej praktyki,
- dążeniu do realizacji postulatów środowiska, w tym egzekwowaniu od rządzących pełnej realizacji Karty Praw Osób Niepełnosprawnych.

OPZZ będzie inspirować i popierać działania na rzecz pełnego wprowadzenia w życie przepisów Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczących rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia osób niepełnosprawnych oraz Rezolucji ONZ „Zasady Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych”.

19. Będziemy aktywnymi kreatorami systemu ochrony zdrowia w Polsce

Obywatele naszego kraju, w oparciu o artykuł 68 Konstytucji RP, oczekują od rządów Rzeczypospolitej zagwarantowania im bezpieczeństwa zdrowotnego, poprzez równy dostęp do świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych w przypadku zagrożenia życia bądź zdrowia, niezależnie od ich sytuacji materialnej.

Popierając zasadę solidaryzmu społecznego, równości i dostępności do świadczeń zdrowotnych – Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych podtrzymuje swoje dotychczasowe stanowisko i przeciwstawia się jakiegokolwiek formie współpłacenia pacjentów za usługi medyczne w podstawowej opiece zdrowotnej, specjalistycznej, szpitalach, pomocy doraźnej i ratownictwie medycznym.

W zakresie *organizacji ochrony zdrowia* opowiadamy się za:

- pozostawieniem szpitali publicznych w gestii właścicieli publicznych tj. samorządu terytorialnego, administracji rządowej i Skarbu Państwa oraz uniwersytetów medycznych i innych wyższych uczelni medycznych (szpitale uniwersyteckie i kliniczne),
- utworzeniem sieci szpitali publicznych, z określeniem zakresu ich zadań i zasad ich finansowania,
- pilną organizację Państwowego Ratownictwa Medycznego zintegrowanego z systemem ratownictwa krajowego i zagwarantowanie niezbędnych środków finansowych w budżecie państwa na wdrożenie systemu i jego funkcjonowanie,
- zapewnienie sprawnej organizacji świadczeń ambulatoryjnych podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej oraz całodobowej pomocy doraźnej w niezbędnym zakresie,
- opieką zdrowotną nad pracującymi,
- utrzymaniem dotychczasowych zasad organizacji i funkcjonowania Państwowej Inspekcji Sanitarnej jako organu Ministra Zdrowia do sprawowania nadzoru nad zdrowiem publicznym obywateli i bezpieczeństwem żywności – niezwykle istotnych elementów polityki zdrowotnej państwa, które realizuje Minister Zdrowia.

W zakresie *polityki lekowej* - OPZZ przy użyciu wszystkich środków prawnych będzie się przeciwstawiał dalszemu obciążaniu Polaków nadmiernym wzrostem cen leków, które relatywnie są najdroższe w Europie. Ponadto będziemy działać na rzecz ochrony krajowego przemysłu farmaceutycznego.

Lecznictwo uzdrowiskowe jest integralną częścią systemu ochrony zdrowia; gwarantuje to art.4 ust.1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach, obszarach ochrony uzdrowiskowej i gminach uzdrowiskowych. Oczekujemy, że uchwalona przez Sejm RP ustawa, postulowana od lat przez OPZZ, przyczyni się do rozwoju lecznictwa uzdrowiskowego, jeżeli zgodnie z zapisem ustawowym zostaną zagwarantowane corocznie w budżecie Narodowego Funduszu Zdrowia środki finansowe, których wysokość będzie stanowić nie mniej niż 2% ogółu środków na świadczenia zdrowotne ogółem. OPZZ domaga się zwiększenia dostępu do świadczeń lecznictwa uzdrowiskowego dla pracowników zatrudnionych na stanowiskach uciążliwych i szkodliwych dla zdrowia. Koszty tych świadczeń należy sfinansować z części składki na ubezpieczenie społeczne z tytułu wypadków i chorób zawodowych.

Warunki kształcenia, zatrudniania i wynagrodzeń pracowników w publicznej służbie zdrowia muszą zostać uregulowane systemowo, aby wszystkim grupom zawodowym wykonującym świadczenia zdrowotne przywrócić właściwy status społeczny i ekonomiczny oraz zatrzymać migrację zarobkową lekarzy, pielęgniarek, położnych, rehabilitantów do krajów UE. Oczekujemy zagwarantowania środków finansowych na ten cel, wypracowania mechanizmu wyceny kosztów pracy w świadczeniach zdrowotnych i zagwarantowania określonym algorytmem wysokości środków finansowych na wynagrodzenia w umowie zawieranej przez NFZ ze świadczeniodawcami. Dotyczy to w szczególności szpitali i innych zakładów opieki zdrowotnej udzielających całodobowych świadczeń medycznych.

Finansowanie ochrony zdrowia powinno pochodzić z następujących źródeł:

- budżetu państwa,
- składek na ubezpieczenie zdrowotne kierowanych do NFZ,
- budżetów samorządów terytorialnych,
- ubezpieczeń dodatkowych, komunikacyjnych, wypadkowych itp.

Niezbędne jest podjęcie dyskusji na temat obniżenia składki na ubezpieczenie chorobowe z powodu rezerw w funduszu chorobowym i wciąż wzrastającej składki na ubezpieczenie zdrowotne.

20. OPZZ będzie popierać działania na rzecz w rozwoju budownictwa mieszkaniowego

Na przestrzeni ostatnich lat sytuacja w zakresie dostępności do posiadania własnego „M” nie polepszyła się dla znaczącej części społeczeństwa. Można nawet stwierdzić, że nastąpiło ograniczenie tej dostępności. Brak mieszkań niewątpliwie wpływa negatywnie na demografię czy jakość życia rodziny i społeczeństwa.

Dlatego wielkie nadzieje wiążemy z postulatami wyborczymi rządzącej partii w zakresie wspierania programów i inwestycji na rzecz rozwoju taniego i ogólnodostępnego budownictwa mieszkaniowego. Domagamy się od rządu realizacji tego programu. Będziemy wspierać wszelkie działania zmierzające do utworzenia systemu wsparcia dla indywidualnego budownictwa mieszkaniowego. Za konieczne uważamy wprowadzenie systemu ulg dla ludzi o niskich i średnich dochodach. Będziemy wspierać wszelkie rozwiązania, które umożliwią dostęp do mieszkań dla niezamożnej części społeczeństwa.

Podtrzymujemy nasze postulaty głoszone od wielu lat, iż konieczne jest wykorzystanie wielu instrumentów wspomagających oszczędności ludności przez państwo takich jak kredyty hipoteczne, ulgi, preferencyjne ulgi. Powinno to dotyczyć szczególnie ludzi młodych. Budżet powinien w większym stopniu finansować sektor budowlany i zwiększać udział wydatków na mieszkalnictwo w produkcie krajowym brutto. Ponieważ wspomaganie budżetu państwa jest wciąż nadal ograniczane w tym zakresie, warto skoncentrować się na pomocy grupom najbardziej potrzebującym (w pierwszym rzędzie młodym rodzinom).

Za ważne do realizacji zadanie uznajemy reaktywację komunalnego budownictwa czynszowego, realizowanego przez samorządy przy wsparciu budżetu państwa. Powinny to być mieszkania na przeciętną kieszeń, na które oczekuje setki tysięcy rodzin.

Za istotne uważamy zwiększenie roli spółdzielni mieszkaniowych i dorobku ruchu spółdzielczego. Będziemy popierać formę wsparcia w postaci długoterminnych kredytów z utworzonego ze środków budżetowych Funduszu Mieszkaniowego. Państwo i samorządy lokalne powinny w większym stopniu zaangażować się we wspieranie tego ważnego działu gospodarki, którego rozwój z pewnością pobudzi inne sektory gospodarki (infrastrukturę, inwestycje, transport itp.). Budownictwo i mieszkalnictwo są ważną siłą napędową gospodarki, dlatego niezbędne jest

wykorzystywanie surowców lokalnych do rozwoju tego sektora i pobudzanie w ten sposób lokalnych rynków pracy.

21. Uporządkowanie państwa

OPZZ będzie popierać propozycje rządzących głoszone pod hasłem tzw. „Taniego Państwa” zmierzające w kierunku zwiększenia efektywności aparatu urzędniczego i obniżenia kosztów „rządzenia”, w szczególności ograniczenia rozmiarów zbiurokratyzowanej administracji. Opowiadamy się za czytelnym układem kompetencji i odpowiedzialności organów państwa zarówno na szczeblu centralnym jak i lokalnym. Sprawne państwo w naszej ocenie to przede wszystkim efektywny mechanizm koordynacji działań i sprawny system kontroli. Podtrzymujemy od dawna głoszone postulaty o transparentność i jednoznacznie określenie granic odpowiedzialności państwa za poszczególne sfery życia publicznego, społecznego i gospodarczego. Będziemy odierać te propozycje prawicowych liberałów, często populistyczne, które zagrażają zasadom demokratycznego państwa prawa.

Dostrzegamy konieczność uproszczenia prawa, a zwłaszcza wyeliminowania z niego rozwiązań tworzących uznaniowość i warunki dla zachowań korupcyjnych. Prawo powinno być na tyle proste by przeciętny obywatel nie gubił się w gąszczu jego przepisów i interpretacji. Chcemy żyć w społeczeństwie obywatelskim. Państwo powinno tworzyć przestrzeń do jego rozwoju i zapewnić bezpieczeństwo obywateli oraz w realizować politykę rządu odzwierciedlającą potrzeby całego społeczeństwa.

22. Będziemy bronić demokratycznych zasad ustroju państwa i społecznej gospodarki rynkowej

OPZZ stoi na straży realizacji zasad społecznej gospodarki rynkowej. Nie mamy dylematu wyboru pomiędzy solidaryzmem społecznym czy wolnym rynkiem. Hasło wygranej opcji rządzącej „Polska socjalna, Polska solidarna” odbieramy jako deklarację obrony wartości socjalnego państwa prawa, opiekuńczość wobec najbiedniejszych i sprawiedliwy podział dochodu narodowego wobec wszystkich, a nie wyłącznie najbogatszych. Będziemy bronić zapisów konstytucji i piętnować wszystkie działania sprzyjające jej łamaniu.

Opowiadamy się za obliczem Polski solidarnej, demokratycznej i samorządowej. Uważamy za konieczną debatę o samodzielności samorządów

o przekazywanych im kompetencjach z jednoznacznym określeniem granic tej samodzielności.

23. Będziemy działać na rzecz polskiej kultury

Wyrażamy głęboki niepokój, iż na przestrzeni ostatnich lat, zmniejsza się powszechny dostęp obywateli do korzystania z dóbr kultury i dziedzictwa narodowego. Dzieje się tak nie tylko ze względu na ubożenie społeczeństwa ale też deficyt budżetowych środków finansowych przeznaczanych na ten dział.

OPZZ stoi na stanowisku, iż powinnością każdego obywatela jest dbałość o kulturę, szacunek dla dorobku historycznego i wolności twórczej oraz obronę tożsamości narodowej kraju. Jest to zadanie trudne w dobie szumu informacyjnego i globalizacji, jednak powinnością władz publicznych i każdego z nas jest dbałość o ochronę tych dóbr. Będziemy przeciwstawiać się wszelkim formom cenzury i ograniczeń zagrażających wolności prasy i słowa we wszystkich dziedzinach.

Podtrzymujemy wielokrotnie wyrażane stanowisko, iż konieczne jest zwiększenie środków budżetowych na upowszechnianie kultury i jej dziedzictwa. Dostrzegamy rolę szkoły i wielu instytucji zajmujących się promocją kultury w tych działaniach. Opowiadamy się za wyższym finansowaniem szkół i uczelni artystycznych i tworzeniem miejsc pracy dla absolwentów. Konieczne jest zapewnienie i utrzymanie mecenatu Państwa nad instytucjami ściśle związanymi z kulturą – teatrami, muzeami, bibliotekami publicznymi i inn. Będziemy popierać działania przyczyniające się do rozwoju duchowej sfery życia narodu.

24. Godziwy wypoczynek za godziwą pracą! – turystyka, sport, rekreacja

Każdy pracownik ma ustawowo zagwarantowane prawo do wypoczynku. OPZZ od lat upowszechnia i zachęca do czynnej rekreacji, uprawiania sportu i odpoczynku. Nadal będziemy promować wszelkie inicjatywy wspierające sport, turystykę i czynny wypoczynek. Uważamy, iż wszelkie formy aktywności wpływają na ograniczanie występowania chorób czy patologii społecznych, ale w szczególności na integrację ruchu związkowego i wzmacnianie więzi środowiska pracy.

OPZZ będzie, jak dotychczas, wspierał finansowo i organizacyjnie przedsięwzięcia o charakterze sportowo-rekreacyjnym dla pracowników

i związkowców. Podtrzymujemy głoszone przez nas postulaty, iż zapewnienie pracownikom godziwego odpoczynku po pracy powinno odbywać się poprzez zastosowanie odpowiednich zachęt finansowych, pomocy organizacyjnej i współpracy z powołanymi do tego organizacjami i instytucjami publicznymi. Będziemy zabiegać o większe nakłady finansowe na sport i turystykę oraz wspierać działania edukacyjne skierowane dla dzieci i młodzieży w krzewieniu kultury fizycznej.

25. We wszystkich działaniach – Człowiek przede wszystkim !

Żyjemy w dobie globalizmu i zmieniającej się rzeczywistości, zdominowanej przez postęp techniczny, elektronikę i media.

Żyjemy w świecie zanikających więzi społecznych i kontaktów międzyludzkich. Nie musi tak być! Będziemy dawać dobre przykłady w całości naszej działalności związkowej szacunku dla człowieka.

Program jaki proponujemy na następną kadencję jest programem napisanym z myślą o Człowieku i dla Człowieka. Będziemy bronić wartości takich jak solidaryzm społeczny, szacunek dla innych, bezinteresowna pomoc. Uważamy, iż należy dążyć do przywrócenia zasad obyczajowości, szacunku oraz przestrzegania standardów etycznych w życiu publicznym.

Problemy rozwoju gospodarczego

Pomimo wejścia Polski na ścieżkę wzrostu gospodarczego i członkostwa w Unii Europejskiej warunki życia oraz sytuacja materialna przeciętnej polskiej rodziny nie poprawiły się. Pracownicy wciąż nie korzystają ze wzrostu gospodarczego w stopniu w jakim uczestniczą w jego wytworzeniu. Z koniunktury gospodarczej korzyści czerpią przede wszystkim przedsiębiorcy, często kosztem pracowników. Ich zyski rosną szybciej od dochodów pracowników. Zwiększanie swobody działalności gospodarczej i prywatyzacja nie przynoszą oczekiwanych przez społeczeństwo efektów. Polska gospodarka nie tworzy nowych miejsc pracy w ilości odpowiadającej jej potencjałowi oraz społecznym potrzebom. Utrwalane jest wysokie bezrobocie oraz bardzo niski wskaźnik zatrudnienia. Sprzyja temu rozwój szarej sfery oraz nieprzyjazny podatnikom system podatkowy.

Konstytucyjna zasada społecznej gospodarki rynkowej, z którą się identyfikujemy jest stale wypierana przez antyspołeczną i antysocjalną politykę neoliberalną. Ostatnie lata to ciąg zdarzeń polegających na stopniowym ograniczaniu i uprawnien pracowniczych pod hasłami zwiększania przedsiębiorczości i uelastyczniania rynku pracy. W tak zdiagnozowanej sytuacji Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych staje przed nowymi wyzwaniami. Powinniśmy uczynić wszystko co tylko możliwe aby przeciwdziałać tym negatywnym tendencjom oraz dbać o korzystne dla pracowników rozwiązania gospodarcze.

W tym celu:

1. Uczestniczyć będziemy w naprawie finansów publicznych państwa

Uchwalany corocznie przez Sejm budżet powinien stanowić narzędzie stabilizacji gospodarki i kształtowania koniunktury gospodarczej. Podejmować będziemy działania, aby polityka budżetowa polegająca na gromadzeniu dochodów i wykorzystaniu wydatków sprzyjała osiągnięciu makroekonomicznych celów społecznych i gospodarczych. Dostrzegamy potrzebę poprawy struktury wydatków budżetowych na bardziej rozwojowe, dające impuls do coraz szybszego wzrostu produkcji i zwiększania popytu konsumpcyjnego ale bez uderzających w gospodarkę i społeczeństwo cięć wydatków publicznych, zwłaszcza transferów socjalnych.

2. Domagać się będziemy prowadzenia polityki podatkowej ukierunkowanej na równomierne podnoszenie poziomu i warunków życia wszystkich grup społecznych oraz zmniejszania dysproporcji dochodowych obywateli

Wymagać to będzie zmian w polityce podatkowej, która winna być ukierunkowana na zmniejszanie obciążeń podatkowych przede wszystkim najmniej zamożnych obywateli, z zachowaniem progresji podatkowej. Przeciwwstawiać się będziemy próbom wprowadzenia podatku liniowego!

Brak stabilności i przejrzystości podatkowej jest dotkliwy nie tylko dla pracodawców ale i pracobiorców. Dlatego niezbędne jest dokonanie przeglądu prawa podatkowego i jego ucytelnienie. Domagać się będziemy wdrożenia spójnego systemu podatkowego a nie tylko doraźnych zmian prawa podatkowego, często nieracjonalnych i szkodliwych społecznie.

Podatki powinny stać się jednym z instrumentów pomocnych w ograniczaniu sfery ubóstwa i niwelowaniu różnic w dochodach gospodarstw domowych. Będziemy przeciwwstawiać się zwiększaniu fiskalizmu państwa, w tym poszerzaniu bazy podatkowej. Rozwój nie może odbywać się kosztem obniżania standardów socjalnych, w szczególności grup słabszych ekonomicznie!

W zakresie podatku dochodowego od osób prawnych (CIT) zauważamy, że obniżenie tego podatku do 19%, wbrew zapewnieniom rządu i pracodawców, nie spowodowało znaczącego wzrostu inwestycji i nie zachęciło przedsiębiorców do tworzenia nowych miejsc pracy. Jedynym skutkiem tej decyzji był wyraźny wzrost oszczędności na rachunkach bankowych przedsiębiorców. Dalsze obniżanie stawki podatku CIT nie przyniesie spodziewanych efektów społecznych i gospodarczych. Należy obniżać podatki tym którzy tworzą nowe miejsca pracy lub zysk przekazują na inwestycje.

3. Oceniać będziemy politykę pieniężną i kredytową

Prowadzona przez Narodowy Bank Polski i Radę Polityki Pieniężnej polityka, pomimo istotnego ograniczenia wysokości stóp procentowych, nie zawsze koresponduje z potrzebami gospodarki i konsumentów. Zwalczanie inflacji jest ważne ale nie stanowi celu samego w sobie. Brak współdziałania rządu i organów odpowiedzialnych za politykę pieniężną skutkuje wysokim kosztem pozyskania kredytów inwestycyjnych i konsumpcyjnych, a także nie sprzyja rozwijaniu eksportu i proeksportowym działaniom krajowych producentów. Dlatego wspierać będziemy

wszelkie racjonalne działania służące łagodzeniu restrykcyjności polityki pieniężnej oraz zmierzające do obniżenia oprocentowania kredytów na cele gospodarcze i konsumenckie. Widzimy przestrzeń do zmniejszenia ceny kredytu oraz kosztów jego pozyskania.

4. Wspierać będziemy działania na rzecz ochrony rynku wewnętrznego

Właściwa ochrona rynku wewnętrznego jest jednym z gwarantów stabilnego i zrównoważonego rozwoju polskich przedsiębiorstw przyczyniającego się do wzrostu zatrudnienia. Bez skutecznych działań w tym zakresie tworzenie nowych miejsc pracy jest niemożliwe!

Członkostwo Polski w Unii Europejskiej i związana z tym swoboda przepływu towarów i usług niesie za sobą zarówno szanse jak i zagrożenia. Niewątpliwą szansą jest dostęp - na zasadzie wzajemności - do rynków pozostałych państw członkowskich. Polska również otworzyła swoje granice. Przy braku ceł metodą ochrony rodzimego rynku jest nie tylko podnoszenie konkurencyjności polskich przedsiębiorstw, ale także stanowienie dobrego prawa, szybkie reagowanie na przejawy nieuczciwej konkurencji oraz promocja polskich towarów i usług w kraju i za granicą. Chcemy aby wolna konkurencja była rzeczywiście uczciwa. Dlatego domagać się będziemy ustawowego uregulowania działalności supermarketów i hipermarketów, tak aby małe i średnie przedsiębiorstwa oraz spółdzielnie mogły z nimi konkurować na równych warunkach. Wspierać będziemy rozwój krajowego rolnictwa i przemysłu rolno-spożywczego, popierać działania w celu ochrony rodzimego przemysłu, dużych oraz małych i średnich przedsiębiorstw, w tym podmiotów o strategicznym znaczeniu dla gospodarki. Zachęcać będziemy do nawiązywania i upowszechniania współpracy między sferą badawczo-rozwojową i przedsiębiorstwami.

5. Niezbędne jest tworzenie i uaktualnienie branżowych i sektorowych programów oraz strategii.

Rząd opracował i przyjął programy restrukturyzacyjne dla poszczególnych branż i sektorów gospodarki. Mają one na celu zwiększenie konkurencyjności i poprawę rentowności działających w tych obszarach przedsiębiorstw. Członkostwo Polski w Unii Europejskiej zmieniło zasady udzielania pomocy publicznej. Znacznie ją ograniczyło i zaostriżyło kryteria jej udzielania. Wymaga to nowego spojrzenia na

rozwój krajowych przedsiębiorstw. W związku z koniecznością rezygnacji z dotychczas stosowanych rozwiązań należy ponownie zdefiniować mechanizmy wsparcia w oparciu o dostępne instrumenty. We współpracy z przedstawicielami branż domagać się będziemy uaktualnienia bądź ponownego opracowania programów i strategii gospodarczych. Dokumenty te powinny zawierać programy osłon socjalnych i być akceptowalne społecznie. Podtrzymujemy konieczność zachowania wpływu państwa na funkcjonowanie strategicznych branż i sektorów oraz pozostawienia w rękach państwa przedsiębiorstw o szczególnym znaczeniu dla jego bezpieczeństwa.

6. Wspierać będziemy niezbędne przekształcenia własnościowe oraz domagać się wzmocnienia kontroli państwa nad wykonywaniem umów prywatyzacyjnych

Minister skarbu państwa prywatyzując przedsiębiorstwa w niedostateczny sposób egzekwuje prawidłowe wywiązywanie się inwestorów z przyjętych zobowiązań inwestycyjnych i zawartych ze związkami zawodowymi pakietów socjalnych. Stanowi to często przyczynę problemów finansowych wielu przedsiębiorstw i wywołuje presję na zmniejszanie zatrudnienia. Domagać się będziemy wypracowania w umowach prywatyzacyjnych skutecznych mechanizmów kontrolnych i lepszego zabezpieczenia interesów państwa oraz zatrudnionych pracowników. Ponownie podejmiemy próbę ustawowego umocowania pakietów socjalnych. Poprzemy rozwiązania wprowadzające zasadę, że porozumienia socjalne są wiążące (stanowią źródło prawa) dla pracodawców sprywatyzowanych zakładów pracy. Osoby, które nadużyły władzy oraz zaufania obywateli i wyrażały zgodę na niekontrolowaną prywatyzację powinny zostać rozliczone i ponieść za to odpowiedzialność!

7. Rola Państwa i samorządów w zakresie kształtowania cen usług komunalnych

Nieobojętne dla życia polskich rodzin są ceny podstawowych usług komunalnych, kształtowane zarówno przez państwo jak i samorządy lokalne. Koszty tych usług są coraz bardziej znaczącym elementem budżetu wielu rodzin i nie można godzić się na ich nieuzasadniony i niepohamowany wzrost.

Z niepokojem obserwujemy, iż samorządy lokalne decydując o cenach tych usług - nie zawsze zwracają uwagę na ile ich decyzje w tym zakresie wpływają na poziom życia polskich rodzin. Również ceny usług komunalnych, w szczególności

nośników energii, których regulatorem jest Państwo nie uwzględniają sytuacji społecznej.

VI Kongres OPZZ uważa, iż zarówno społeczność lokalna jak i związki zawodowe powinny mieć większy wpływ, zarówno na szczeblu krajowym jak i samorządowym, na kształtowanie cen tych usług. Społeczność lokalna powinna wykorzystywać możliwości prawne w zakresie większego wpływu na kształtowanie tych cen. Rola Państwa jako regulatora cen energii czy gazu powinna polegać zarówno na uwzględnianiu poziomu życia społeczeństwa jak i na walce z monopolistami cen w tym zakresie.

8. Propagować będziemy ideę partycypacji pracowników we własności i zarządzaniu oraz wspierać nowe formy współuczestnictwa pracowników wynikające z przepisów unijnych

Uważamy, że podstawą rozwoju gospodarczego oraz prawidłowego i stabilnego wzrostu jest współpraca pracowników, pracodawców oraz władz publicznych w procesie tworzenia i podziału dochodu narodowego. Doświadczenia najbardziej rozwiniętych krajów Europy zachodniej wskazują, że stabilny rozwój możliwy jest tylko dzięki zgodnemu współdziałaniu pracy i kapitału. Dotychczasowy przebieg procesu transformacji systemowej w Polsce potwierdza konieczność zbudowania systemu demokracji przemysłowej: systemu pracowniczego współzarządzania i kooperacji pracowników i pracodawców we wszystkich sektorach własności. Pierwszym tego przejawem, związanym z wejściem Polski do Unii Europejskiej, jest wdrożenie przepisów związanych z udziałem przedstawicieli pracowników w nowych formach reprezentacji pracowniczej tj radach pracowników. Stanowi to zupełnie nową płaszczyznę wymiany informacji w przedmiocie działalności przedsiębiorstwa oraz obowiązków nałożonych na pracodawców. Dlatego monitorować będziemy proces tworzenia nowych form dialogu społecznego na poziomie zakładu pracy oraz wspierać związki zawodowe w tym procesie.

Za istotne uważamy propagowanie działalności gospodarczej w formie spółek pracowniczych. Jest to od lat sprawdzona i efektywna forma udziału pracowników we własności i zarządzaniu.

9. Wspierać będziemy rozwój małych i średnich przedsiębiorstw oraz ekonomii społecznej.

Uznajemy i doceniamy rolę oraz znaczenie małych i średnich przedsiębiorstw w gospodarce narodowej. Pomoc tym podmiotom nie może odbywać się jednak kosztem ograniczania uprawnień pracowniczych. Opowiadać będziemy się za wszelkimi rozwiązaniami zmniejszającymi biurokrację oraz zwiększającymi przejrzystość prawa, tak aby ułatwić ich funkcjonowanie. Promować będziemy rozwój polskiej spółdzielczości jako formy ekonomii społecznej oraz wdrażanie europejskich standardów w tym zakresie.

10. Dbać o efektywne i pełne wykorzystania środków pochodzących z funduszy unijnych.

Polska realizuje szereg inicjatyw i programów w ramach przyznanych środków finansowych z funduszy unijnych. W latach 2007-2013 będziemy jednym z największych beneficjentów tych środków. Ich umiejętne i racjonalne wykorzystanie stanowi istotny element poprawy sytuacji społeczno-gospodarczej kraju. Powinno to przybliżyć nas do poziomu wysoko rozwiniętych państw Unii Europejskiej. Dlatego będziemy monitorować, w ramach udziału w pracach Komitetów Monitorujących i Sterujących, wykorzystanie środków unijnych oraz zachęcać partnerów społecznych, w tym związki zawodowe do składania wniosków o dofinansowanie realizowanych projektów.

11. Ważny jest rozwój społecznej odpowiedzialności biznesu

Odpowiedzialny biznes wymaga perspektywicznego myślenia oraz budowania trwałych relacji z otoczeniem zewnętrznym oraz wewnętrznym, w tym z pracownikami. Przedsiębiorstwa, które w swoich strategiach uwzględniają w równym stopniu ekonomię, ekologię i wymiar społeczny zyskują coraz częściej przewagę konkurencyjną. Uczciwość, odpowiedzialność, partnerstwo oraz etyczne działanie będą miały coraz większy wpływ na wizerunek przedsiębiorstw. Dlatego zachęcać będziemy przedsiębiorców do wprowadzania wewnętrznych kodeksów etycznych.

Działalność międzynarodowa

Mijają dwa lata od kiedy Polska jest członkiem Unii Europejskiej.

Polskie społeczeństwo z integracją w ramach struktur Wspólnoty wiązało i nadal wiąże wielkie nadzieje. Dotyczą one m.in. wzrostu poziomu życia, poprawy sytuacji materialnej, spadku poziomu bezrobocia i modernizacji kraju. Niestety nie wszystkie z tych nadziei udało się do tej pory zrealizować.

Związki zawodowe także poparły ideę jednoczenia się państw w ramach Unii Europejskiej. Dostrzegaliśmy jednak i wsłuchiwalismy się w obawy społeczeństwa zarówno w okresie negocjacji jak i po formalnym przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej. Członkostwo w Unii Europejskiej dało nam możliwość udziału w dyskusji nad jej kształtem i wpływu na podejmowane decyzje. W tym sensie ruch związkowy musi pilnować swego miejsca w procesie podejmowania decyzji na szczeblu europejskim poprzez aktywny udział w konsultacjach i działaniach takich ciał jak Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny. Tam mamy możliwość walki o wartości Europejskiego Modelu Społecznego, wypracowania trwałego i skutecznego europejskiego prawa pracowniczego, propagowania idei zrównoważonego rozwoju, gospodarki opartej na wiedzy, przewidywania możliwych zagrożeń dla pracowników i ich rodzin w tworzonych strategiach i aktach prawnych.

Będziemy realizować swe zadania jako aktywny i pełnoprawny członek Europejskiej Konfederacji Związków Zawodowych, współpracując w tym zakresie ze wszystkimi europejskimi centralami związkowymi.

Nie możemy stać obojętnie wobec pojawiających się zagrożeń oraz neoliberalnych tendencji coraz bardziej drapieżnego kapitalizmu. Coraz większa ilość ludzi traci pracę, prawo do świadczeń socjalnych, żyje na granicy egzystencji. Jednocześnie majątek skupia się w rękach coraz mniejszej liczby multimitiliarderów. Świat nieuchronnie zmierza do dychotomii gdzie 20% bogatych będzie opływało w dostatku, a pozostałe 80% cierpiało z powodu chorób, głodu i nędzy, nieustannie poszukując lub obawiając się utraty pracy.

Jako skuteczną metodę walki z tymi patologiami postrzegamy w zjednoczeniu światowego ruchu związkowego. Dlatego też postanowiliśmy aktywnie uczestniczyć w tym procesie. Równocześnie musimy kontynuować współpracę z Międzynarodową Organizacją Pracy, jako jedynym reprezentatywnym forum międzynarodowego

dialogu trójstronnego oraz istotnym czynnikiem wpływającym na regulacje w zakresie prawa pracy na poziomie światowym. Będziemy podejmować starania dla jak najszybszego ratyfikowania konwencji MOP, które mają wpływ na zabezpieczenie interesów pracowników oraz na rzecz pilnego ratyfikowania Zrewidowanej Europejskiej Karty Społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem zapisów dotyczących płacy godziwej.

Istotna jest dla nas współpraca z Wielką Brytanią, gdzie pracuje najwięcej Polaków. Równie ważne pozostaje utrzymywanie bliskich kontaktów ze związkami zawodowymi z Niemiec, Włoch, Irlandii, Francji i Cypru. Związkowa współpraca na szczeblu europejskim nie powinna odnosić się tylko do ochrony pracujących tam naszych obywateli, ale także wywieraniu nacisku na tamtejsze władze w celu ułatwiania pracy na godziwych warunkach, z zachowaniem wszelkich standardów bezpieczeństwa pracy. Będziemy dążyć aby standardy pracy, wysokość wynagrodzenia za pracę, standardy socjalne w ramach Unii Europejskiej były do siebie zbliżane.

W najbliższych latach musimy zadbać o jak najszersze wykorzystanie środków zgromadzonych w ramach funduszy unijnych, szczególnie Europejskiego Funduszu Socjalnego. Stoimy na stanowisku, że procedura aplikacyjna powinna być przejrzysta i dawać szansę korzystania z dofinansowania wszelkim inicjatywom dążącym do poprawy sytuacji społeczno-ekonomicznej w Polsce. Będziemy starać się uczestniczyć we wszelkich projektach Unii Europejskiej, Europejskiej Konfederacji Związków Zawodowych jak i światowych central związkowych odnoszących się do sfery socjalnej, edukacyjnej i ekologicznej zarówno z partnerami krajowymi jak i zagranicznymi.

Będziemy nieustannie zwalczać wszelkie przejawy neoliberalizmu postrzegającego wyłącznie zysk, a pomijającego człowieka.

PROJEKTY

UCHWAŁY

VI KONGRESU

OGÓLNOPOLSKIEGO

POROZUMIENIA

ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

na lata 2006-2010

projekt

UCHWAŁA ZBIORCZA

VI Kongres Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, przyjmuje uchwały i wnioski, które stanowią załącznik do niniejszej uchwały.

Warszawa, dnia .....maja 2006 roku

UCHWAŁA
VI KONGRESU Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych
z dnia ..... maja 2006 roku
w sprawie rozwoju ruchu związkowego

VI Kongres OPZZ stwierdza, że priorytetem na okres najbliższej kadencji dla władz Porozumienia powinny stać się działania promujące idee pracownicze i związkowe, mające na celu poszerzanie bazy członkowskiej OPZZ.

Działania powinny być ukierunkowane głównie na kształtowanie aktywności społecznej oraz ochronę godności ludzi pracy w szczególności w sektorach, które powstały w wyniku transformacji ustrojowej - do tej pory niezwiązkowionych, lub związkowionych w stopniu minimalnym, ze szczególnym wskazaniem na najszybciej rozwijający się sektor handlu i usług.

Ruch związkowy powinien szczególną uwagę zwrócić na działalność wśród ludzi młodych, którzy pod wpływem liberalnej ideologii odwracają się od związków zawodowych.

Brak przychylności dla działań związków zawodowych czy wręcz kreowanie związków zawodowych na organizacje wstrzymujące rozwój gospodarczy kraju, przekładają się na zauważalny spadek ilościowy członków ruchu związkowego. Mając na uwadze przyszłość OPZZ powinniśmy zdecydowanie przeciwstawiać się takim poglądom.

VI Kongres zobowiązuje władze Porozumienia do podjęcia działań na rzecz rozwoju bazy członkowskiej związku, jako dominującego w nadchodzącej kadencji, oraz szerokiej pomocy organizacjom członkowskim dla realizacji celów rozwoju i promocji. Pozwoli to z nadzieją spojrzeć na przyszłość OPZZ oraz szerzej - na przyszłość stosunków pracy oraz dialogu społecznego w Polsce, którego katalizatorem powinno stać się aktywne społeczeństwo obywatelskie.

VI Kongres OPZZ

APEL

VI KONGRESU Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych z dnia ..... maja 2006 roku w sprawie wspólnego działania central związkowych na rzecz ludzi świata pracy

VI Kongres OPZZ zwraca się z apelem do wszystkich Central Związkowych, o podejmowanie wspólnych działań w celu skutecznej walki o ochronę interesów ludzi świata pracy.

Razem zwalczajmy neoliberalizm gospodarczy, społeczny i polityczny drążący od wielu lat nasze państwo.

Zatrzymajmy razem narastającą biedę, wyzysk i wykluczenie ludzi świata pracy.

Przeciwdziałajmy dalszej liberalizacji prawa pracy i ciągłemu przerzucaniu kosztów pracy jedynie na pracowników.

Brońmy ludzi pracy, bezrobotnych, emerytów i rencistów przed neoliberalizmem.

Tylko nasze wspólne działania mogą doprowadzić do trwałej poprawy warunków życia obywateli.

VI Kongres OPZZ uważa, że niezbędne jest stworzenie forum porozumiewawczego związków zawodowych koordynującego nasze wspólne działania, w celu lepszego wykorzystania możliwości związków zawodowych na rzecz ludzi pracy.

VI Kongres OPZZ

UCHWAŁA
VI KONGRESU Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych
z dnia ..... maja 2006 roku
w sprawie Europejskich Rad Zakładowych

Europejskie Rady Zakładowe jako ciało opiniotwórcze w przedsiębiorstwach wielonarodowych są ważnym elementem polityki społecznej, uznanym zarówno przez Unię Europejską, jak i przez Międzynarodową Organizację Pracy jako regulator stosunków pracy w krajach rozwiniętych. Polska, na podstawie dyrektywy unijnej, uchwaliła ustawę o Europejskich Radach Zakładowych obowiązującą obecnie.

Liczbę przedsiębiorstw, w których mogłyby powstać Europejskie Rady Zakładowe można szacować na około 700, jednak faktycznie Europejskie Rady Zakładowe funkcjonują obecnie mniej więcej w około 200 przedsiębiorstwach.

Uznając dialog społeczny za niezbędne ogniwo tworzenia właściwych stosunków przemysłowych – VI Kongres OPZZ zwraca się z apelem do Ogólnokrajowych Organizacji Członkowskich, w strukturach których występują zakłady i przedsiębiorstwa, w których funkcjonują i działają Europejskie Rady Zakładowe, o stworzenie instytucjonalnych form wsparcia naszych przedstawicieli polskich firm, którzy działają w Europejskich Radach Zakładowych. Wsparcie to powinno być przede wszystkim udzielane pod względem prawnym i ekonomicznym, zaś środki na realizację tych celów mogłyby zapewnić te przedsiębiorstwa.

Odrębnym problemem jest utworzenie instytucji wsparcia naszych przedstawicieli w Europejskich Radach Zakładowych dla tych organizacji związkowych, które nie są zrzeszone w Ogólnokrajowych Organizacjach Związkowych.

W związku z tym VI Kongres OPZZ zaleca Radzie OPZZ stworzenie warunków dla wspierania tych firm jak i ich przedstawicieli tak, by oni mogli reprezentować właściwy poziom wiedzy prawnej, ekonomicznej i organizacyjnej i właściwie wypełniać swoją rolę wynikającą z działalności związkowej.

VI Kongres OPZZ

UCHWAŁA
VI KONGRESU Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych
z dnia ..... maja 2006 roku
w sprawie
paktu społecznego
na rzecz zatrudnienia, ograniczania ubóstwa i wykluczenia społecznego

Polska po okresie transformacji miała i nadal ma duże trudności z wypracowaniem i uzgodnieniem kompleksowego modelu polityki społeczno-gospodarczej. Modelem, który z jednej strony odpowiadałby logice gospodarki rynkowej oraz sprzyjał wzrostowi gospodarczemu, z zaś drugiej - realizował zasady sprawiedliwości społecznej w zakresie oczekiwanym przez główne grupy społeczne, przy zachowaniu pokoju społecznego.

W rezultacie biernej polityki kolejnych rządów, Polska osiągnęła najniższą stopę zatrudnienia i najwyższą stopę bezrobocia wśród krajów OECD. I tak mamy:

- najwyższą stopę bezrobocia długotrwałego (czterokrotnie wyższą niż średnia w krajach OECD),
- najwyższe bezrobocie młodzieży, sięgające 35-40 proc.,
- najniższe zasiłki obejmujące zaledwie 13 proc. zarejestrowanych bezrobotnych,
- najniższe wydatki na 1 bezrobotnego na aktywne programy rynku pracy (60 krotne niższe niż średnie w UE).

Masowemu bezrobociu i szerokiemu zakresowi ubóstwa towarzyszy wyjątkowo duże zróżnicowanie wynagrodzeń i dochodów. Z ekspertyz i badań wynika, że w Polsce rozpiętości dochodowe są jedne z najwyższych wśród krajów UE. Likwidacji elementów zabezpieczenia społecznego w przedsiębiorstwach nie towarzyszą większe nakłady państwa na zdrowie, edukację i naukę. W wielu firmach, szczególnie małych wciąż często panują dziewiętnastowieczne stosunki pracy, w szczególności:

- nie przestrzega się higieny i bezpieczeństwa pracy,
- nie zawiera się prawnie nakazanej, pisemnej umowy o pracę, lub nie dotrzymuje się jej warunków,
- w terminie lub wcale - nie wypłaca się wynagrodzeń,
- nie zezwala się na zakładanie i działanie związków zawodowych.

Nastąpiła degradacja zabezpieczenia społecznego są w Polsce i dla społeczeństwa jest bardziej dokuczliwa niż w pozostałych państwach Europy.

Ze wzrostu gospodarczego nie korzysta większość społeczeństwa, a skutki transformacji ustrojowej ponoszą głównie ludzie pracy.

Doświadczenie wielu krajów świata dowodzi, że powyższych problemów nie można radykalnie zmienić bez aktywnej roli i misji partnerów społecznych – rządu, pracodawców, związków zawodowych, bowiem źródła tych problemów tkwią w makroekonomicznej, regionalnej i lokalnej polityce społeczno-gospodarczej. Partnerzy społeczni muszą działać wspólnie na rzecz ograniczania masowego bezrobocia, biedy i wykluczenia społecznego.

Dlatego VI Kongres OPZZ po raz kolejny wychodzi z propozycją do strony rządowej i pracodawców, aby w trybie niezwłocznym przystąpić do zawarcia paktu społecznego.

VI Kongres OPZZ uważa, że pakt społeczny powinien m.in.:

- określić docelowy model polityki społecznej w Polsce,
  - przywrócić prawu pracy należyłą rangę,
  - obejmować problematykę wzrostu płac proporcjonalną do wzrostu wydajności pracy,
  - określić zakres zwiększenia środków na aktywne programy rynku pracy,
  - przybliżyć kształcenie zawodowe do potrzeb i wymogów rynku pracy poprzez rozwój kształcenia dualnego, łączącego teorię z praktyczną nauką zawodu w każdym cyklu kształcenia i na każdym poziomie,
  - określić instrumenty dla zwielokrotnienia liczby oddawanych do użytku mieszkań,
  - określić ścieżkę dochodzenia do pełnej ratyfikacji konwencji MOP nr 102 dotyczącej minimalnych norm zabezpieczenia społecznego oraz wdrożenia zasad zawartych w Europejskiej Karcie Społecznej,
  - wprowadzić obowiązkowy fundusz szkoleniowy w przedsiębiorstwach
- Zawarcie takiego paktu społecznego byłoby dowodem zrozumienia roli partnerów społecznych w życiu społeczno - gospodarczym i wyrazem społecznej odpowiedzialności biznesu.

VI Kongres OPZZ

UCHWAŁA

VI KONGRESU Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych z dnia ..... maja 2006 roku w sprawie kondycji socjalnej polskiego społeczeństwa

OPZZ z najwyższym niepokojem stwierdza, że poziom życia polskiego społeczeństwa ulega od szeregu lat systematycznemu pogarszaniu.

Udział ludzi biednych jest w Polsce jednym z najwyższych wśród krajów europejskich. Zjawisko to pogłębia się w ostatnich latach - liczba osób żyjących poniżej minimum biologicznego wzrasta o ok. 200 tys. rocznie, a blisko 5 milionów Polaków żyje obecnie w skrajnym ubóstwie. W 2001 roku udział osób w gospodarstwach domowych wydających poniżej poziomu minimum egzystencji wynosił 9,5% (w roku 2004 już ponad 12%), natomiast 57% osób w gospodarstwach domowych żyło poniżej minimum socjalnego, a w 2004 roku - ponad 59%. Zjawiskiem szczególnie niepokojącym jest zwiększanie się odsetka osób żyjących poniżej granicy minimum egzystencji. Najwyższe wskaźniki osób żyjących w skrajnej nędzy obserwuje się na terenach wiejskich, gdzie występuje strukturalne bezrobocie. Podobna sytuacja ma miejsce w tych ośrodkach miejskich, gdzie zostały zlikwidowane zakłady pracy, które zatrudniały większość społeczności lokalnej. Najbardziej dotknięte ubóstwem są dzieci - co trzecie jest niedożywione, a blisko 24% z powodu ubóstwa, musi być objęte wyprawką szkolną. Ubóstwo w znacznym stopniu dotyka również osoby aktywne zawodowo, w tym zarówno osoby młode jak i powyżej 50 r.ż.

Mimo pogarszającej się sytuacji materialnej społeczeństwa działania rządu w ostatnich latach skierowane były na zmniejszanie transferu środków na świadczenia społeczne. Powoduje to, że sytuacja materialna społeczeństwa ulega systematycznemu pogorszeniu, obniża się też jakość życia. Z roku na rok wzrasta liczba samobójstw popełnianych z przyczyn ekonomicznych lub z powodu nagłej utraty źródeł utrzymania. Dzieje się tak dlatego, że państwo nie wypełnia wobec swoich obywateli zobowiązań wynikających z polskiego ustawodawstwa, a także z podpisanej Europejskiej Karty Społecznej. Świadczą o tym nie tylko subiektywne odczucia coraz większej grupy marginalizowanej, lecz przede wszystkim dane statystyczne oraz opinie Komitetu Niezależnych Ekspertów Rady Europy.

VI Kongres OPZZ wzywa rząd do opracowania i przyjęcia, poprzedzonego ogólnonarodową dyskusją, wieloletniego programu zwalczania ubóstwa i społecznego wykluczenia. Program ten powinien przede wszystkim dotyczyć działań w zakresie likwidacji głównej przyczyny biedy, jakimi są bezrobocie i niski poziom świadczeń socjalnych. Niezależnie od tego powinny zostać niezwłocznie podjęte prace nad zmianą aktualnie obowiązujących przepisów, zmierzające do doraźnego minimalizowania społecznych skutków ubóstwa.

VI Kongres OPZZ opowiada się za wprowadzeniem do ustawodawstwa pojęcia „minimalnego dochodu gwarantowanego rodziny” oraz nadaniu pojęciom: „minimum egzystencji” i „minimum socjalne” rangi kategorii prawnej. Państwo powinno udzielać obligatoryjnie pomocy osobom i rodzinom, które nie osiągają minimalnego dochodu gwarantowanego.

Znacznie większą pomocą należy objąć dzieci i młodzież wywodzącą się z rodzin ubogich. Mimo ustawowego wprowadzenia wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” nadal występują przypadki niedożywienia wśród najmłodszych, będącego przyczyną chorób i znacznie gorszych wyników w nauce. Nie mają one dostępu do wypoczynku, sportu i kultury i nie są objęte dodatkowymi zajęciami pozalekcyjnymi i pozaszkolnymi. Wiele rodzin nie stać jest na zapewnienie uczącym się dzieciom dostępu do podręczników i innych pomocy szkolnych.

VI Kongres OPZZ domaga się podjęcia skutecznych działań na rzecz opieki nad ludźmi starymi i niepełnosprawnymi, których samodzielna egzystencja jest niemożliwa. Niezwykle ważny w tym zakresie jest rozwój zinstytucjonalizowanego systemu opieki społecznej nad tą grupą i realizowanie programów międzypokoleniowej integracji społecznej. Niezależnie od powyższego Kongres oczekuje na wprowadzenie i wdrożenie, zgodnie z zapowiedziami rządu, od 2007 roku ubezpieczenia pielęgnacyjnego.

VI Kongres OPZZ

UCHWAŁA
VI KONGRESU Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych
z dnia ..... maja 2006 roku
w sprawie bezrobocia

Sytuacja na rynku pracy jest krytyczna.

Stopień aktywności zawodowej polskiego społeczeństwa jest wciąż niezwykle niski, co powinno mobilizować rząd do nadzwyczajnych działań. Tymczasem Polska jest swoistym fenomenem, krajem o wysokim bezrobociu i niewielkich kosztach ponoszonych przez państwo na ten cel.

W ocenie VI Kongresu OPZZ prozatrudnieniowa polityka społeczno-gospodarcza sprzyjająca tworzeniu nowych miejsc pracy powinna być obecnie i w najbliższych latach - najwyższym priorytetem działalności państwa i rządzących. Przy obecnym bezzatrudnieniowym wzroście gospodarczym państwo powinno kreować trwałe i właściwie funkcjonujące miejsca pracy.

Państwo ma możliwość oddziaływania na różne sfery życia społeczno-gospodarczego poprzez swoje celowe i efektywne działania oraz stosowanie właściwych instrumentów, a w szczególności poprzez kreowanie popytu na pracę. Tym samym jedynym wyjściem są szczególne możliwości tkwiące w szeroko pojętej zintegrowanej polityce makroekonomicznej, sprzężonej z polityką rynku pracy. Dokumenty rządowe takie jak Narodowy Plan Rozwoju, Krajowy Program Reform czy Krajowa Strategia Zatrudnienia nie zawierają rozwiniętego i realistycznego programu zwalczania bezrobocia. Z przykrością stwierdzamy, że dokumenty te nie proponują nowych pomysłów.

Zdaniem VI Kongresu OPZZ, najgłębszą, ukrywaną przyczyną tragedii wysokiego bezrobocia jest cicha zgoda rządzących polską gospodarką liberalnych polityków na to zjawisko. Taka polityka sprzyjała i sprzyja nadal podejmowaniu działań jedynie pozorujących zwalczanie bezrobocia. Wciąż uderza brak spójnych poczynań państwa w zakresie modernizacji gospodarki, polityki pieniężnej, polityki eksportowej, budownictwa mieszkaniowego, prywatyzacji, edukacji itp. Bez tego, wszelkie programy, szumnie nazywane strategiami, pozostaną zbiorami pobożnych życzeń.

Dlatego VI Kongres OPZZ domaga się od rządu stworzenia realnego programu tworzenia miejsc pracy i zwalczania bezrobocia. Domagamy się realizacji praw zawartych w Europejskiej Karcie Społecznej w zakresie systemu zabezpieczenia społecznego oraz stopniowego podnoszenia odpowiednich świadczeń z tytułu bezrobocia, wynikających z konwencji nr 102 Międzynarodowej Organizacji Pracy o minimalnych normach zabezpieczenia społecznego.

VI Kongres OPZZ

UCHWAŁA

VI KONGRESU Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych

z dnia ..... maja 2006 roku

w sprawie systemu ubezpieczenia społecznego, ze szczególnym uwzględnieniem emerytur i rent

Dane demograficzne wskazują na galopujące starzenie się polskiego społeczeństwa. Procentowy udział ludzi starszych systematycznie rośnie - niestety w ślad za tym nie stają się oni istotnym elementem polityki społecznej.

Problemy tych ludzi są wciąż traktowane marginalnie.

Z tego względu ta grupa społeczeństwa w sposób szczególny ponosi największe i najbardziej odczuwalne skutki transformacji ustrojowej - przeprowadzane cięcia środków pochodzących z funduszy celowych i budżetu państwa na transfery wydatków społecznych, zwane przewrotnie racjonalizacją wydatków publicznych, dotyczą w pierwszym rzędzie osób w wieku poprodukcyjnym. Spowodowało to, że świadczenia emerytalne oraz inne źródła dochodów, a także usługi społeczne dla osób starszych są na relatywnie niskim poziomie.

Cięcia w sferze socjalnej podejmowane przez kolejne rządy nie pozostają bez wpływu na poziom życia rodzin emerytów i rencistów, szczególnie tych, którzy mają na utrzymaniu dzieci lub innych członków rodziny nie posiadających źródeł dochodu.

Obecnie obowiązujący system waloryzacji rent inwalidzkich i rodzinnych powoduje, iż grupą najbardziej odczuwającą niedostatek stali się renciści. Zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej, o przyznanie zasiłku z ośrodka pomocy społecznej może ubiegać się osoba, której łączny dochód (netto) nie przekracza kwoty 461 zł na miesiąc. Natomiast, zgodnie z danymi Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, ponad 5% emerytów pobiera świadczenia do kwoty 600 zł, a blisko 40% - do 1000 zł. Z zestawienia tych kwot jednoznacznie wynika, że również znacząca część emerytów otrzymuje świadczenie w wysokości uprawniającej do zasiłku z pomocy społecznej.

VI Kongres OPZZ uważa, że nie do zaakceptowania jest dalsze utrzymywanie wysokości świadczeń społecznych emerytów i rencistów na tak żenującym poziomie i wzywa rząd oraz popierającą go większość parlamentarną do podjęcia niezwłocznie działań na rzecz poprawy sytuacji materialnej emerytów i rencistów.

W szczególności należy podnieść wysokość świadczeń minimalnych przysługujących z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, niezależnie od dokonywanej ich waloryzacji. Należy także zmienić obowiązujące zasady waloryzacji, aby zachowana była na bieżąco realna wartość emerytur i rent.

VI Kongres OPZZ uważa, że emeryci i renciści powinni partycypować we wzroście gospodarczym; wskaźnik waloryzacji nie powinien być oparty jedynie o wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (inflacja), lecz także obligatoryjnie o realny wzrost wynagrodzeń. Waloryzacja świadczeń powinna być dokonywana corocznie. Wpływy Funduszu Ubezpieczeń Społecznych powinny wzrastać w stopniu znaczącym m.in. poprzez urealnienie wysokości składki na ubezpieczenia społeczne od prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą od faktycznie uzyskiwanych przychodów, jak ma to miejsce w stosunku do pracowników najemnych.

VI Kongres OPZZ w pełni popiera projekt ustawy przedstawiony przez Obywatelski Komitet Inicjatywy Ustawodawczej projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw i uważając zaproponowane w nim rozwiązania prawne za idące we właściwym kierunku - wzywa parlament do uchwalenia przedmiotowej ustawy.

VI Kongres OPZZ

UCHWAŁA
VI KONGRESU Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych
z dnia ..... maja 2006 roku
w sprawie układów zbiorowych pracy

Międzynarodowa Organizacja Pracy jak też światowe i europejskie centrale związkowe uznają, że podstawową formą dialogu na szczeblu zakładowym, regionalnym, branżowym i centralnym powinny układy zbiorowe pracy.

W wielu krajach europejskich układy zbiorowe pracy są podstawowym aktem prawnym, którym regulowane są stosunki pracy. Niestety, doświadczenia Polski w tymże zakresie nie są chlubne. Przykłady wskazują, iż na szczeblu zakładowym zawieranych jest wiele zakładowych układów zbiorowych pracy, natomiast na szczeblu ponadzakładowym, występują tylko nieliczne ponadzakładowe układy zbiorowe pracy.

Uznając układy zbiorowe pracy za niezwykle istotny warunek budowania właściwych stosunków przemysłowych, ale także budowania dialogu i pokoju społecznego - VI Kongres OPZZ zwraca się z apelem do organizacji pracodawców o podjęcie działań umożliwiających zawieranie tych układów, tak aby spełniały swoją właściwą funkcję na wzór układów zbiorowych pracy w wielu krajach UE.

VI Kongres OPZZ

UCHWAŁA
VI KONGRESU Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych
z dnia ..... maja 2006 roku
w sprawie prawa pracy i uprawnień pracowniczych

W ostatnich latach przeprowadzano w prawie pracy niekorzystne zmiany dla pracowników, powołując się na konieczność obniżenia kosztów pracy, a tym samym zmniejszanie bezrobocia w Polsce.

Dzisiaj widzimy, że takie działania nie odnoszą skutku, ponieważ to nie Kodeks pracy generuje bezrobocie. Należy zauważyć, że działające w Polsce przedsiębiorstwa osiągają coraz większe zyski, lecz nie idzie za tym zwiększanie ilości miejsc pracy. Koszty pracy w Polsce należą natomiast do jednych z najniższych w Europie. Przyczyny bezrobocia leżą zatem gdzie indziej.

VI Kongres OPZZ wyraża głębokie zaniepokojenie postępującą liberalizacją prawa pracy, która zamiast przynieść obniżenie bezrobocia jedynie je powiększa. Należy zatem stanowczo przeciwdziałać dalszym liberalnym zmianom w prawie pracy. Dość zabierania uprawnień pracowniczych i związkowych !

Z zaniepokojeniem przyjmujemy informacje o założeniach nowego Kodeksu pracy. Wyrażamy oburzenie, że nowy Kodeks pracy rodzi się w zaciszu gabinetów rządowych, a nie jest dyskutowany z partnerami społecznymi. Taka praktyka podważa istotę dialogu społecznego i co za tym idzie - powoduje wzrost społecznego niezadowolenia.

Plany wprowadzenia do polskiego prawa pracy m. in. lokautu, uelastycznienia stosunku pracy w zakresie łatwiejszego pozbywania się pracownika z zakładu pracy czy też obciążenia pracownika opłatami sądowymi w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie zyskają nigdy naszej akceptacji. Nasz sprzeciw budzi praktyka odstępowania od umów o pracę na rzecz umów cywilnoprawnych, co pozbawia pracowników uprawnień pracowniczych oraz pełnego zabezpieczenia społecznego.

Domagamy się, aby prawo pracy wreszcie zaczęło uwzględniać w większym stopniu interesy strony pracowniczej, m.in. poprzez uznanie pakietów socjalnych za źródło prawa pracy, ograniczenie praktyki tzw. samozatrudniania oraz rozwój

i trwałość obowiązywania układów zbiorowych pracy. To podstawowe interesy pracowników !

Niezbędnym jest wzmocnienie pozycji Państwowej Inspekcji Pracy i wyposażenie jej w odpowiednie środki prawne, tak, aby skutecznie przeciwdziałała łamaniu prawa pracy. Usprawnienia wymaga także system sądownictwa pracy i ubezpieczeń społecznych poprzez uproszczenie i skrócenie czasu postępowania oraz poprzez wzmocnienie pozycji procesowej pracownika.

Będziemy bronić uprawnień związkowych oraz występować o zmiany, które pozwolą na prowadzenie lepszego, skuteczniejszego i partnerskiego dialogu społecznego, co pozwoli na ochronę interesów pracowników, a także wpłynie na rozwój ruchu związkowego, tak mocno zwalczanego dziś przez pracodawców.

VI Kongres OPZZ

UCHWAŁA
VI KONGRESU Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych
z dnia ..... maja 2006 roku
w sprawie działalności związków zawodowych w sferze ochrony pracy

Poprawa warunków w środowisku pracy oraz przestrzegania praworządności w stosunkach pracy stanowią jeden z podstawowych kierunków działalności związkowej. W tym zakresie obserwujemy coraz lepszą współpracę z Państwową Inspekcją Pracy, ze Społeczną Inspekcją Pracy oraz innymi organami nadzoru nad warunkami pracy. Pozytywne efekty tej współpracy nie mogą jednak przesłaniać faktu, że w wielu zakładach pracownicy zatrudniani są nadal w warunkach zagrożenia dla ich życia i zdrowia, nie zawsze przestrzegane są prawa pracownicze oraz obowiązujące normy prawne. Dotyczy to szczególnie czasu pracy, wypłat wynagrodzeń za pracę i należnych świadczeń, urlopów, itp. Wskaźniki statystyczne dotyczące wypadków przy pracy i chorób zawodowych oraz negatywne zjawiska opisywane w corocznych raportach Państwowej Inspekcji Pracy muszą niepokoić, a nawet zatrzęsać. Równocześnie muszą wywoływać potrzebę zmian istniejącego stanu.

VI Kongres OPZZ widzi potrzebę dalszego doskonalenia działalności związkowej na rzecz poprawy warunków pracy.

Zakładowe i ogólnokrajowe organizacje związkowe zrzeszone w OPZZ powinny zajmować się problemami ochrony pracy w sposób ciągły. Większą wagę powinny one przywiązywać do problemów związkowego nadzoru nad warunkami pracy, bezpieczeństwa i higieny pracy oraz nadzoru nad działalnością Społecznej Inspekcji Pracy. Inicjatywy i deklarowana pomoc Państwowej Inspekcji Pracy powinny być podejmowane częściej przez organizacje zakładowe i struktury terytorialne OPZZ.

W organizacjach związkowych powinny być lepiej wykorzystywane wszystkie możliwości i uprawnienia związków zawodowych oraz SIP do egzekwowania od pracodawców przestrzegania prawa.

Delegaci VI Kongresu OPZZ zwracają się do struktur OPZZ, a szczególnie do organizacji związkowych wszystkich szczebli o:

- a) pełne wykorzystanie propozycji Państwowej Inspekcji Pracy dotyczących partnerskiej współpracy w sprawach ochrony pracy;
- b) umocnienie pozycji i działań Społecznej Inspekcji Pracy przez:
  - organizowanie wyborów SIP tam, gdzie ich jeszcze nie ma,
  - zapewnienie SIP możliwości szkolenia,
  - inspirowanie SIP do pracy i systematyczne ocenianie jego działań,
  - zapewnienie SIP uczestnictwa w społecznych przeglądach warunków pracy i wspieranie go w trakcie tych przeglądów,
  - konsekwencję w egzekwowaniu wykonania zaleceń SIP;
- c) korzystanie z przewidywanego ustawą o związkach zawodowych prawa do kontroli przestrzegania prawa pracy lub występowania do Państwowej Inspekcji Pracy o przeprowadzenie takiej kontroli.

VI Kongres OPZZ

UCHWAŁA

VI KONGRESU Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych

z dnia ..... maja 2006 roku

w sprawie polityki mieszkaniowej i budowlanej państwa

VI Kongres OPZZ uznaje, że problem mieszkaniowy pozostaje jednym z najważniejszych społecznych problemów współczesnej Polski, a jego konsekwencje ekonomiczne i społeczne wykraczają daleko poza sferę samego budownictwa mieszkaniowego i mieszkalnictwa.

Przez minione kilkanaście lat rządy i politycy z reguły traktowali kwestię mieszkaniową jako temat uciążliwy, trudny i politycznie niewygodny. Nieatrakcyjność kwestii mieszkaniowej dla polityków wiąże się z niemożnością rozwiązania tego problemu w trakcie jednej kadencji parlamentarnej i tym samym trudnością w propagandowym wykorzystaniu działań w tym zakresie.

Uważamy jednak, że bez długofalowego rozwiązania problemu braku mieszkań dla około 3 milionów osób nie da się w Polsce trwale rozwiązać nie tylko problemu bezdomności, ale także mobilności pracowników – a co za tym idzie – bezrobocia. Nie da się zapewnić stabilizacji i optymalnych warunków rozwoju młodym rodzinom. Nie da się w sposób znaczący zwiększyć popytu konsumpcyjnego.

Podkreślamy, że żaden z rządów w okresie minionego piętnastolecia nie skorzystał z doświadczeń wielu krajów europejskich i nie potraktował poważnie polskiego budownictwa jako "zamachowego koła gospodarki", jako szansy na przyspieszenie rozwoju, ożywienie gospodarki i znaczące zwiększenie ilości miejsc pracy w samym budownictwie i pokrewnych mu sektorach.

VI Kongres OPZZ odrzuca skrajnie liberalny pogląd, że sytuacja w mieszkalnictwie poprawi się, gdy wzrosną znacząco dochody ludności a do tego czasu nie należy podejmować żadnych interwencyjnych działań państwa. Przestrzegamy, iż brak interwencji państwa w sferę mieszkalnictwa może zakończyć się katastrofą – szczególnie w obszarze dotyczącym budownictwa socjalnego i „luki remontowej”. Wiele wskazuje na to, że w związku z ogromnymi zaległościami remontowymi w najbliższych latach może dojść do realnego zmniejszenia się zasobu mieszkaniowego w kraju.

Uważamy, że polskiego problemu mieszkaniowego nie da się rozwiązać bez znaczącej interwencji państwa zarówno w sferze legislacyjnej jak i organizacyjno – finansowej.

Mając w pamięci doświadczenie wielu lat pustych deklaracji, nie realizowanych programów i nieskoordynowanych działań – VI Kongres OPZZ domaga się :

- wdrożenia spójnego, kompleksowego programu mieszkaniowego, w którym państwo stymulowałoby działania różnych podmiotów: gmin, spółdzielni mieszkaniowych, TBS i poszczególnych obywateli stwarzając im korzystniejsze niż dotychczas warunki zaangażowania w budowę mieszkań,
- takiego podziału wpływów podatkowych, który umożliwiłby gminom i innym podmiotom remonty istniejącej substancji mieszkaniowej, budowę mieszkań socjalnych, inwestycje infrastrukturalne,
- bezpośredniego i pilnego zaangażowania państwa w proces udostępnienia i przygotowania terenów pod budownictwo mieszkaniowe i infrastrukturę mieszkaniową oraz komunikacyjną,
- pilnego wdrożenia programu rozwoju budownictwa mieszkaniowego pozwalającego na kredytowanie budowy mieszkań na własność dla średnio i mniej zamożnej grupy oczekujących;

Apelujemy do rządu o wnikliwą analizę skutków wdrożenia i likwidacji ulg budowlanych. Uważamy, że ulgi – zarówno budowlana jak remontowa – przyczyniły się do dużego ożywienia ruchu budowlanego. Uważamy, że domniemane straty podatkowe budżetu związane z ulgami są z nawiązką rekompensowane przez zwiększenie popytu konsumpcyjnego związanego z budową mieszkań. Z tego też powodu wyrażamy pogląd, że należy powrócić do ulg budowlanych.

OPZZ przypomina o ogromnych i wciąż niewykorzystanych możliwościach rynku pracy w budownictwie. Utworzenie nowego miejsca pracy w sektorze budowlanym jest relatywnie najtańsze i generuje kilka kolejnych miejsc pracy w sektorach pracujących na rzecz budownictwa. Bezrobotni nie chcą jednak podejmować pracy w budownictwie a młodzi ludzie nie chcą kształcić się w specjalnościach budowlanych. Dziesiątki tysięcy polskich specjalistów budowlanych wyjechały z kraju, by podjąć lepiej płatną, bezpieczniejszą i bardziej atrakcyjną pracę w innych krajach Unii. Powodem tej sytuacji jest całkowita

deregulacja polskiego rynku pracy w budownictwie, brak stabilności zatrudnienia i bezpieczeństwa socjalnego oraz brak minimalnych stawek wynagrodzenia.

VI Kongres OPZZ apeluje do organizacji pracodawców o pilne podpisanie branżowego układu zbiorowego pracy w budownictwie, który umożliwiłby stabilizację zatrudnienia z uwzględnieniem sezonowości pracy oraz zapewniłby całoroczne zabezpieczenie socjalne pracowników.

Jednocześnie VI Kongres OPZZ domaga się od rządu pilnych działań mających na celu ochronę polskiego rynku pracy w budownictwie przed niekontrolowanym napływem nielegalnej siły roboczej i zjawiskiem dumpingu socjalnego. Jesteśmy zwolennikami swobody przepływu siły roboczej. Uważamy jednak, że naszego kraju nie stać na trwałe utrzymywanie 3 milionowego poziomu bezrobocia, na brak perspektyw zawodowych dla młodego pokolenia i na wynagrodzenia nie pozwalające na utrzymanie rodziny.

VI Kongres OPZZ

UCHWAŁA
VI KONGRESU Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych
z dnia ..... maja 2006 roku
w sprawie sytuacji w ochronie zdrowia

Powszechne niezadowolenie obywateli naszego kraju z efektów dotychczasowych działań reformatorskich w ochronie zdrowia, inicjowanych i realizowanych w ostatnim 10-leciu przez kolejne rządy, jest wciąż znaczące. Pomimo wprowadzenia wielu zmian w zasadach organizacji i finansowania ochrony zdrowia w Polsce dostępność obywateli do świadczeń medycznych nie uległa poprawie, co nadal niekorzystnie wpływa na poczucie bezpieczeństwa zdrowotnego obywateli.

Równie ważnym negatywnym skutkiem zmian reformatorskich jest sytuacja pracowników ochrony zdrowia. Wszystkie działania reformatorskie były przeprowadzone wyłącznie kosztem zatrudnionych w systemie ochrony zdrowia. Dotyczy to przede wszystkim takich działań jak przekształcenia systemowe, restrukturyzacja zatrudnienia i restrukturyzacja finansowa, które spowodowały:

- zwolnienia około 30% kadry medycznej i pomocniczej,
- spadek poziomu wynagrodzeń wszystkich zatrudnionych pracowników poprzez likwidację różnych elementów wynagrodzenia (premie, dodatki, 13-stka, itd.) i zmianę umów o pracę w części dotyczącej wynagrodzeń,
- zahamowanie wzrostu wynagrodzeń w latach 1999-2006, w znaczącej części samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej,
- wymuszanie na pracownikach zamiany umowy o pracę na czas nieokreślony na inne formy umów takie jak: kontrakty, umowa zlecenie, samozatrudnienie,
- pogorszenie warunków pracy w szczególności w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy,
- nadmierne obciążenia pracą zatrudnionych w szpitalach i specjalistycy - lekarzy, pielęgniarek, diagnostów laboratoryjnych, rehabilitantów i techników medycznych

VI Kongres OPZZ wyraża sprzeciw wobec takich działań reformatorskich wprowadzanych w systemie ochrony zdrowia, które dokonywane są kosztem zatrudnionych pracowników. Nie wyrażamy zgody na kontynuowanie dotychczasowej

polityki w tym zakresie. Protesty pracowników, pomimo ich zastraszania i obciążania wszystkimi winami za złe funkcjonowanie systemu ochrony zdrowia w Polsce, będą się nasilać i przybierać coraz ostrzejsze formy.

W ocenie VI Kongresu OPZZ - podmiotami najważniejszymi w ochronie zdrowia muszą być PACJENCI I PRACOWNICY MEDYCZNI.

OPZZ opowiada się za uregulowaniem spraw pracowniczych w osobnej ustawie - KARTA PRACOWNIKA OCHRONY ZDROWIA regulującej warunki zatrudnienia, świadczenia pracy i wynagradzania pracowników zatrudnionych w publicznej ochronie zdrowia. Regulacja ta zastąpiłaby m.in. *ustawę z dnia 16 grudnia 1994. o negocjacyjnym systemie kształtowania przyrostu przeciętnych wynagrodzeń u przedsiębiorców oraz o zmianie niektórych ustaw*, wiążąc politykę zatrudnienia z procedurami medycznymi i wyceną kosztów pracy.

Będziemy kontynuować działania zmierzające do wzrostu nakładów na Państwową Inspekcję Sanitarną, w tym w szczególności na wzrost wynagrodzeń pracowników inspekcji sanitarnej.

W Programie OPZZ wskazujemy jednoznacznie, jakich zmian należy dokonać w ochronie zdrowia, aby był to system przyjazny dla Pacjenta, ale nie może być to system, w którym koszty przekształceń będą przerzucane na pracowników. Bez współpracy i wsparcia pracowników medycznych oraz zapewnienia stabilnych źródeł finansowania ochrony zdrowia nie można zrealizować żadnych działań reformatorskich w tej branży.

Finansowanie ochrony zdrowia na poziomie nie niższym niż 6% Produktu Krajowego Brutto powinno opierać na:

- ✿ środkach z budżetu państwa pokrywających nie mniej niż 20% kosztów na sfinansowanie:
  - ratownictwa medycznego,
  - nauki, szkolenia i doskonalenia pracowników medycznych,
  - wysokospecjalistycznych świadczeń medycznych,
  - programów z zakresu zdrowia publicznego oraz zadań inspekcji sanitarnej i farmaceutycznej,
  - zadań urzędu Ministra Zdrowia i urzędu wojewodów z zakresu ochrony zdrowia
- ✿ wpływach ze składek na ubezpieczenie zdrowotne w Narodowym Funduszu Zdrowia na finansowanie kosztów świadczeń zdrowotnych obywateli,
- ✿ środkach z budżetów samorządów terytorialnych,

- innych środkach wspomagających takich jak dodatkowe ubezpieczenia zdrowotne, komunikacyjne i wypadkowe.

VI Kongres OPZZ zwraca uwagę, iż bez zabezpieczenia stabilnych źródeł finansowania ochrony zdrowia na poziomie nie niższym niż 6% Produktu Krajowego Brutto nie poprawimy funkcjonowania ochrony zdrowia i sytuacji płacowej pracowników zatrudnionych w publicznej służbie zdrowia. Nie zapobiegniemy także nasilającej się w ostatnim czasie migracji zarobkowej pracowników medycznych.

VI Kongres OPZZ

UCHWAŁA
VI KONGRESU Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych
z dnia ..... maja 2006 roku
w sprawie edukacji

VI Kongres Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych stwierdza, że realizacja polityki państwa w dziedzinie oświaty i nauki nie gwarantuje osiągnięcia założonych celów zgodnie z potrzebami kraju i społecznymi oczekiwaniami.

Edukacja ze względu na swą społeczną rolę i zadania powinna być sferą szczególnie chronioną, niepodlegającą doraźnym uwarunkowaniom i rozgrywkom politycznym. Powinna mieć rzeczywisty, a nie deklaracyjny priorytet w polityce państwa i w strategicznych planach rozwoju kraju.

VI Kongres OPZZ opowiada się za podjęciem rzetelnej debaty nad stanem, potrzebami i perspektywami edukacji oraz wytyczeniem długofalowego programu rozwoju oświaty i jego realizowaniem ponad politycznymi podziałami.

Domagamy się od władz państwowych wykonywania konstytucyjnych obowiązków w zakresie oświaty. Jednym z głównych zadań jest zapewnienie dzieciom i młodzieży powszechności kształcenia i równych szans edukacyjnych, przede wszystkim przez:

- upowszechnienie wychowania przedszkolnego i zagwarantowanie jednolitych standardów edukacji przedszkolnej,
- zagwarantowanie bezpłatnego kształcenia w publicznych placówkach na wszystkich poziomach edukacyjnych,
- stworzenie systemu stypendialnego wspomagającego zdolnych lecz niezamożnych uczniów i studentów.

Oczekujemy kreowania i realizowania polityki społecznej efektywnie likwidującej obszary biedy i patologii, których ofiarą padają dzieci i młodzież. Edukacja może i powinna być skutecznym sposobem wychodzenia z biedy i przeciwdziałania dziedzicznemu zapóźnieniu kulturowego i cywilizacyjnego.

Niezbędnym warunkiem jest zapewnienie wszystkim dzieciom, niezależnie od statusu materialnego rodziny, dostępu do kształcenia na wysokim poziomie, dającego dobre przygotowanie do pracy i życia.

Opowiadamy się za szkołą neutralną światopoglądowo, wolną od indoktrynacji, przygotowującą do życia w pluralistycznym społeczeństwie, kształtującą poglądy i postawy uczniów w duchu humanizmu, poszanowania godności każdego człowieka, otwartości na świat i akceptacji jego różnorodności rasowej, wyznaniowej, kulturowej.

Uznajemy za potrzebne nasilenie oddziaływań wychowawczych na dzieci i młodzież, jednak nie przez powoływanie centralnych instytucji takich jak Narodowy Instytut Wychowania, lecz wykorzystanie potencjału tkwiącego w szkole, organizacjach pozarządowych i młodzieżowych, środowiskach lokalnych. Należy wzmacniać funkcje wychowawcze i opiekuńcze szkoły, m.in. przez stwarzanie młodzieży możliwości rozwijania zainteresowań, w tym wzbogacanie oferty zajęć pozalekcyjnych.

Żądamy zapewnienia warunków właściwego funkcjonowania systemu edukacji i realizacji zadań dydaktycznych i wychowawczych. W tym celu niezbędne jest:

- zwiększanie nakładów na oświatę w budżecie państwa,
- utrzymanie subwencji oświatowej i przekazywanie jej samorządom terytorialnym wyłącznie na realizację zadań edukacyjnych.

Oczekujemy od władz oświatowych racjonalnej, perspektywicznej polityki kadrowej w edukacji, uwzględniającej:

- przeciwdziałanie bezrobociu w oświacie przez wykorzystanie wykształconej i doświadczonej kadry nauczycielskiej w różnych formach pracy z dziećmi i młodzieżą w szkole i poza szkołą,
- tworzenie spójnego systemu kształcenia nauczycieli adekwatnego do potrzeb, dobrze przygotowującego do realizacji zadań dydaktycznych we współczesnej szkole oraz pracy wychowawczej z dziećmi i młodzieżą,
- dobre funkcjonowanie systemu doradztwa i pomocy metodycznej dla nauczycieli, pomoc w doskonaleniu zawodowym, podnoszeniu kwalifikacji i wzbogacaniu warsztatu pracy,

- zagwarantowanie nauczycielom bezpieczeństwa w zawodzie i stabilnego statusu prawnego,
- zapewnienie nauczycielom wynagrodzeń adekwatnych do stawianych zadań i rangi zawodu, motywujących do dobrej pracy i doskonalenia w zawodzie,
- zapewnienie w szkołach odpowiedniej liczby pracowników administracji i obsługi, którzy także wypełniają określone funkcje wychowawcze i godziwe ich wynagradzanie,
- utrzymanie nabytych praw emerytalnych nauczycieli.

Rodzina powinna odgrywać wiodącą rolę w procesie wychowania, dlatego ważne jest by miała możliwość korzystania z właściwych narzędzi wspierających jej działania w procesie wychowania, w szczególności poprzez szeroki dostęp do poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego. Rolą państwa zaś powinno być kreowanie prawa rodzinnego wspomagającego rodzinę w jej funkcjach wychowawczych.

VI Kongres OPZZ domaga się wzrostu nakładów budżetowych na naukę do poziomu porównywalnego z krajami Unii Europejskiej. Inwestowanie w badania naukowe i wdrażanie ich wyników w praktyce jest niezbędnym warunkiem rozwoju ekonomicznego, kulturalnego i cywilizacyjnego kraju i społeczeństwa, skutecznego konkurowania z rozwiniętymi krajami, umacniania pozycji Polski w Europie i na świecie.

VI Kongres OPZZ

UCHWAŁA
VI KONGRESU Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych
z dnia ..... maja 2006 roku
w sprawie zrównania statusu kobiet i mężczyzn

Równość kobiet i mężczyzn stanowi fundamentalną wartość współczesnych demokracji. Kobiety wywalczyły gwarancje prawne tej równości, co znalazło swoje odzwierciedlenie w Konstytucji RP, znowelizowanym Kodeksie pracy oraz innych aktach prawnych. Niestety, praktyka w tymże zakresie nadal pozostawia wiele do życzenia. Kobiety wciąż są dyskryminowane w sferze publicznej, na rynku pracy, w mediach, w polityce. W mentalności społecznej wciąż dominuje tradycyjny stereotyp kobiety, której jedyną rolą jest wychowywanie dzieci i pilnowanie domowego ogniska. Dzieje się to za przyzwoleniem, nawet aprobatą kolejnych ekip parlamentarnych i rządowych.

VI Kongres OPZZ wyraża zaniepokojenie nierównym traktowaniem kobiet, utrzymującą się dyskryminacją kobiet, głównie w życiu publicznym i zawodowym.

Od rządzących oraz partii politycznych domagamy się:

- równego traktowania kobiet w kampaniach wyborczych do parlamentu, samorządów lokalnych, władz partyjnych, organizacji, stowarzyszeń itp.,
- stworzenia równych szans w życiu publicznym w celu uczestniczenia w procesach decyzyjnych, w gremiach opiniotwórczych,
- kreowania i realizacji polityki społecznej preferującej wszechstronną pomoc rodzinom, zwłaszcza znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej,
- skutecznego przeciwdziałania przemocy i znęcaniu się w rodzinie, zapewnienia bezpieczeństwa ofiarom, m.in. poprzez eksmisję dręczyciela rodziny,
- powszechnej edukacji w zakresie rodzicielstwa,
- przywrócenia urzędu pełnomocnika rządu ds. równego statusu kobiet i mężczyzn.

Od pracodawców i ich organizacji domagamy się:

- równego, bez względu na płeć, traktowania na rynku pracy, w tym równego dostępu do stanowisk i karier zawodowych,

- odpowiedniej organizacji czasu pracy dla osób wychowujących dzieci np. elastyczny czas pracy,
- równego traktowania przy redukcjach zatrudnienia, ochrony prawnej osób samotnie wychowujących dzieci,
- równego traktowania kobiet przy zatrudnianiu, zgodnie z ich kwalifikacjami i umiejętnościami, kategorycznego zakazu pytania kobiety o posiadane i planowane dzieci,
- stosowania w praktyce przepisów antydyskryminacyjnych i antymobbingowych zawartych w Kodeksie pracy, nakazanych przez MOP i Unię Europejską.

Zwracamy się do członkiń związków zawodowych, wszystkich branż i struktur terytorialnych a także do lewicowych organizacji i stowarzyszeń kobiecych z apelem o aktywne i solidarne działanie w celu egzekwowania należnych nam praw - dostępu do pracy, kariery i władzy.

VI Kongres OPZZ

UCHWAŁA
VI KONGRESU Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych
z dnia ..... maja 2006 roku
w sprawie przenoszenia przedsiębiorstw poza granice kraju

Wśród czterech swobód regulowanych w zakresie jednolitego rynku Unii Europejskiej, na których opiera się nasza „europejskość” jest wolność w zakresie przepływu kapitału. Pozostałe zasady w zakresie swobody przepływu: towarów, usług czy osób – choć jednakowo ważne i mające zastosowanie w niemal każdej dziedzinie życia społeczno-gospodarczego – nie mają tak istotnych skutków jak wolność w zakresie przepływu kapitału.

Swoboda przenoszenia kapitału nie napotyka szczególnych barier w zakresie funkcjonowania rynku wewnętrznego UE. Niewątpliwie niesie wiele pozytywnych skutków, z których najważniejszym jest znaczne poszerzenie dostępu do rynku towarów i usług poprzez zniesienie barier celnych czy handlowych w ramach UE. Nie mówi się jednak o negatywnych skutkach realizacji tej wolności, obecnych w szczególności w sferze społecznej. Od kilkunastu lat obserwuje się przenoszenie produkcji do krajów o mniejszych standardach socjalnych czy niższym poziomie zabezpieczenia społecznego, nie pociąga to jednak za sobą obniżenia cen towarów. Są to dodatkowe zyski kapitału, często przemilczane.

Przenoszenie produkcji często powoduje zamykanie zakładów pracy, a więc i wzrost bezrobocia, co z kolei niewątpliwie negatywnie odbija na poziomie życia rodzin i jest powodem większego zapotrzebowania na opiekę państwa i samorządów lokalnych. Pracownicy w takich sytuacjach są pozostawieni własnemu losowi, a zadanie w zakresie pomocy spada na organy państwa. Należy jednak mieć na uwadze, iż samorzady lokalne, często z uwagi na mniejsze w stosunku do potrzeb dochody, stoją w bardzo trudnej sytuacji, z uwagi na fakt, iż nie mogą wspierać swoich mieszkańców.

Faktycznie – wszelkie korzyści wynikające z realizacji swobody przenoszenia kapitału zbiera kapitał, a negatywne skutki odbijają się na obywatelach i pracownikach. W związku z tym nasuwa się pytanie - gdzie jest społeczna odpowiedzialność przedsiębiorców? gdzie jest społeczna odpowiedzialność kapitału?

Nie będziemy godzić się na uznawanie za słusznej praktyki by zyski wynikające ze stosowania wolności przepływu kapitału były konsumowane przez wąskie grupy, a negatywne skutki odbijały się na większości społeczeństwa.

Domagamy się wprowadzenia regulacji, które obciążałyby kapitał odpowiedzialnością społeczną w tym zakresie. To kapitał powinien wspomagać samorządy lokalne w zakresie niwelowania negatywnych skutków przenoszenia przedsiębiorstw poza granice kraju i zabezpieczać prawa pracownicze i obywatelskie w zakresie realizacji tej zasady.

VI Kongres OPZZ

UCHWAŁA
VI KONGRESU Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych
z dnia ..... maja 2006 roku
w sprawie polityki podatkowej

Dokonane na przestrzeni ostatnich czterech lat zmiany w systemie podatkowym negatywnie wpłynęły na sytuację bytową pracowników i ich rodzin. Rządzący, realizując propozycje podatkowe przedsiębiorców, zapomnieli o socjalnych postulatach pracujących. Nie zmniejszono obciążeń podatkowych najmniej zarabiającym, w tym osobom, których miesięczne dochody kształtują się na poziomie minimum socjalnego i minimalnego wynagrodzenia za pracę. Zmniejszenie stawki podatku CIT z 27% do 19% nie przełożyło się na wzrost miejsc pracy i znaczący wzrost inwestycji. Zlikwidowano bądź ograniczono wiele przywilejów pracowniczych. Uchylono ulgi i zwolnienia od podatku, pozbawiono pracowników prawa do zwolnień przedmiotowych związanych z zaspokojeniem ich potrzeb socjalno-bytowych. Utrzymano zamrożenie progów podatkowych oraz kwoty wolnej od podatku, zwiększając przez to obciążenia podatkowe obywateli. Podniesiono stawki podatku VAT i akcyzy. W wyniku tych zmian poprawiła się sytuacja dochodowa rodzin pracodawców i pracujących na własny rachunek. Na zmianach tych nie skorzystali jednak pracownicy.

VI Kongres OPZZ stwierdza, że polski system podatkowy nie zwiększa, ale ogranicza potencjał gospodarki, w tym popyt wewnętrzny. Sprzeciwiamy się dalszym doraźnym zmianom ustaw podatkowych. Domagamy się kompleksowej reformy prawa podatkowego i zmniejszenia obciążeń podatkowych najmniej zarabiającym. Uważamy, że nowe prawo podatkowe powinno w większym stopniu uwzględniać zasady solidaryzmu społecznego oraz społecznej gospodarki rynkowej. Powinno także eliminować pogłębiające się rozwarstwienie dochodowe społeczeństwa. Opowiadamy się za propracowniczym i prorodzinnym systemem podatkowym, tworzącym podstawy do poprawy sytuacji ekonomiczno-finansowej wszystkich grup społecznych, a nie tylko grup najbogatszych. Zwracamy także uwagę, że obniżenie podatków osobom o najwyższych dochodach nie zwiększy inwestycji i tempa wzrostu gospodarczego, a tym samym zatrudnienia.

VI Kongres OPZZ uważa, że wprowadzenie podatku liniowego wywoła skutki odwrotne od zapowiadanych - zmniejszy popyt konsumpcyjny na wyroby krajowe oraz inwestycje doprowadzając do upadku wiele przedsiębiorstw. Aby pobudzić popyt krajowy należy wprowadzić ulgi inwestycyjne i podnieść dochody osób nisko zarabiających.

VI Kongres OPZZ apeluje do rządzących i wszystkich sił politycznych o podjęcie poważnej dyskusji nad kształtem systemu podatkowego w Polsce.

Należy przygotować kompleksowe rozwiązania podatkowe, które muszą uzyskać akceptację partnerów społecznych.

VI Kongres OPZZ

UCHWAŁA

VI KONGRESU Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych z dnia ..... maja 2006 roku w sprawie dostępu związków zawodowych do mediów publicznych

VI Kongres OPZZ uważa, że związki zawodowe są dyskryminowane w dostępie do publicznych środków masowego przekazu.

Uważamy, że w stosunku do związków zawodowych nie jest wykonywana Ustawa o radiofonii i telewizji, która mówi, że jednostki publicznej radiofonii i telewizji stwarzają ogólnokrajowym organizacjom związków zawodowych możliwość przedstawiania stanowisk w węzłowych sprawach publicznych. W całym okresie funkcjonowania tej ustawy, tj. od 1992 roku, mimo zmieniających się kierownictw publicznego radia i telewizji, nie była ona należycie wykonywana w stosunku do związków zawodowych. Podobnie nie jest wykonywane rozporządzenie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w sprawie trybu postępowania w związku z przedstawianiem w programach publicznej radiofonii i telewizji stanowisk partii politycznych, związków zawodowych i związków pracodawców w węzłowych sprawach publicznych. Ustawa stwarza takie same możliwości dostępu do publicznych mediów partiom politycznym i związkom zawodowym. W przypadku związków zawodowych możliwości te są iluzoryczne.

Przedstawiciele partii politycznych, które przekroczyły próg 3% poparcia społecznego w wyborach, mają możliwość samodzielnego prezentowania swoich stanowisk w specjalnych programach publicystycznych, natomiast publiczne media nawet nie realizowały postanowień Ustawy o radiofonii i telewizji wobec reprezentatywnych związków zawodowych.

Uważamy, że partie polityczne i organizacje pracodawców mają zdecydowanie większą możliwość prezentowania swoich stanowisk i opinii, niż związki zawodowe. OPZZ jest dyskryminowane w mediach publicznych, a dotychczasowe wyjaśnienia tego stanu przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji uznajemy za niewystarczające i nieudolnie usprawiedliwiające istniejący stan rzeczy.

VI Kongres OPZZ apeluje do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, do Rad Programowych i Zarządów publicznego Radia i telewizji o zaprzestanie tych

dyskryminacyjnych praktyk. VI Kongres OPZZ zobowiązuje nowo wybrane władze OPZZ do podjęcia wszelkich działań na rzecz większej dostępności OPZZ do publicznych mediów.

VI Kongres OPZZ

UCHWAŁA
VI KONGRESU Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych
z dnia ..... maja 2006 roku
w sprawie handlu

VI Kongres OPZZ stwierdza, iż problemy polskiego handlu, spółdzielczości i usług, na które zwrócił uwagę IV Kongres OPZZ w 1998r. - są wciąż aktualne.

Podtrzymując troskę o rozwój tej sfery naszej gospodarki – będziemy przeciwstawiać się niekontrolowanej ekspansji kapitału zagranicznego w tej dziedzinie, w szczególności zagrażającego rozwojowi rodzimego handlu i usług. Przypominamy, iż niewłaściwe regulacje prawne określające zasady rozwoju sieci sklepów wielkopowierzchniowych, doprowadziły do upadku tysięcy średnich i małych sklepów, zakładów produkcyjnych i usługowych. Nie bez znaczenia pozostaje także utrata miejsc pracy tysięcy osób zatrudnionych w tych zakładach. Wobec powyższego nie możemy godzić się na wypieranie krajowych producentów i spółdzielców z rynku. Będąc członkiem Unii Europejskiej - powinniśmy szczególnie chronić dobra rodzimej produkcji i promować je na rynku międzynarodowym.

VI Kongres apeluje do rządzących o zintensyfikowanie działań zmierzających do ochrony polskiego rynku, promocji spółdzielczości i zapewnienia jej tanich kredytów, aby tworzyć warunki uczciwej konkurencji. Konieczne jest wzmocnienie ochrony rynku wewnętrznego poprzez kontynuowanie realizacji zasad nowoczesnej, społecznej gospodarki rynkowej opartej o konstytucyjną zasadę dialogu społecznego i aktywną politykę gospodarczą rządu.

Apelujemy, by ochrona rodzimego handlu i kreowanie prawa sprzyjającego jego rozwojowi wraz z zapewnieniem ochrony interesów krajowego producenta i krajowej wytwórczości, w tym spółdzielczości była wytyczną dla rządzących i decydentów.

VI Kongres OPZZ

UCHWAŁA
VI KONGRESU Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych
z dnia ..... maja 2006 roku
w sprawie problemów pomocy społecznej

Zapowiadane przez kolejne rządy zmiany w polityce społecznej państwa, ukierunkowane na pełną realizację ustawy o pomocy społecznej, ograniczenie zakresu biedy i rozwój różnych form pomocy społecznej służącym wsparciem oraz opieką środowiskową i stacjonarną wszystkim, którzy jej potrzebują w niezbędnym zakresie - nie zostały zrealizowane.

Zwiększa się liczba obywateli żyjących w warunkach uwłaczających godności człowieka - blisko 60% Polaków utrzymuje się ze środków niższych niż minimum socjalne, prawie 12% żyje poniżej minimum egzystencji. Dotyczy to przede wszystkim rodzin wielodzietnych i osób samotnych, szczególnie ludzi w wieku podeszłym, niepełnosprawnych ruchowo i intelektualnie, pozbawionych środków do życia oraz ogromnej liczby bezdomnych.

Obecne regulacje prawne ograniczają dostęp do domów pomocy społecznej osobom o niskich dochodach bądź nie posiadających żadnych dochodów, z uwagi na ograniczone środki finansowe, jakie na powyższy cel są zabezpieczane w budżetach znaczącej większości gmin, miast i powiatów. Brak jest środków finansowych na inne formy instytucjonalnej pomocy społecznej, co najczęściej ogranicza rozwój tej pomocy ze szkodą dla ludzi jej potrzebujących.

VI Kongres OPZZ z niepokojem stwierdza, że samorządy terytorialne likwidują miejsca w domach pomocy społecznej, a liczba osób oczekujących rośnie !

Natomiast pracownicy pomocy społecznej oczekują na pozytywne zmiany warunków pracy i zasad wynagradzania. Dotyczy to w szczególności ujednoczenia w jednym akcie prawnym zasad zatrudniania i wynagradzania pracowników pomocy społecznej. Dotychczasowe regulacje prawne w tym zakresie są w gestii samorządów różnych szczebli, co powoduje nieuzasadnione różnice w warunkach zatrudniania i wynagradzania pracowników i jest przyczyną wielu konfliktów pracowniczych.

VI Kongres OPZZ oczekuje od Ministra Pracy i Polityki Społecznej podjęcia dialogu z reprezentacją pracowników pomocy społecznej w celu rozwiązania powyższych problemów.

VI Kongres OPZZ

UCHWAŁA
VI KONGRESU Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych
z dnia ..... maja 2006 roku
w sprawie jednostek badawczo – rozwojowych

Członkostwo Polski w Unii Europejskiej wskazuje na potrzebę szerokiego dialogu środowiska nauki i strony rządowej.

Aktualnie niewystarczający udział związków zawodowych w procesie opiniowania założeń i projektów ustaw regulujących sektor badań i rozwoju uniemożliwia artykułowanie interesów pracowników tego sektora i przyjmowanie rozwiązań zbieżnych z potrzebami tych sfer gospodarki, z którymi środowisko jednostek badawczo – rozwojowych współpracuje.

VI Kongres OPZZ zwraca się do rządu RP o podjęcie dialogu, jako skutecznego i właściwego narzędzia w rozwiązywaniu problemów jednostek badawczo – rozwojowych. Koniecznym jest zwiększenie związków sektora badań i rozwoju z gospodarką poprzez budżetowe wsparcie restrukturyzacji jednostek badawczo – rozwojowych oraz zwiększenie efektywności wydatkowania środków na prace badawczo – rozwojowe z budżetu państwa, funduszy unijnych i środków pozabudżetowych.

Unormowania prawne w zakresie dotyczącym ulg podatkowych, preferencji kredytowych i efektywności wykorzystania funduszy strukturalnych powinny pomóc małym i średnim przedsiębiorstwom, w szczególności w zakresie wdrażania wyników badań do praktyki przemysłowej.

Niezbędne decyzje reorganizacyjne powinny być oparte na wszechstronnej ocenie jednostek badawczo – rozwojowych według kryteriów uwzględniających specyfikę działania tych jednostek oraz przewidywanych skutków reorganizacji. Reorganizacja sektora jednostek badawczo – rozwojowych powinna być ukierunkowana na strategiczne obszary badawcze o charakterze interdyscyplinarnym i odpowiadać priorytetowym segmentom gospodarki, określonych w Narodowym Planie Rozwoju, co umocni rolę jednostek badawczo – rozwojowych w strategii gospodarczej państwa, jako rzeczywistego potencjału

polskiej myśli technicznej i narzędzia wzrostu gospodarki w wymiarze jakościowym i ilościowym.

VI Kongres OPZZ wyraża obawę, by procesy restrukturyzacji jednostek badawczo – rozwojowych nie ograniczały się tylko do zmniejszania zatrudnienia. Postulujemy, by w jednostkach, w których nastąpią zwolnienia pracownicze dążyć do wypracowania stosownych pakietów socjalnych. Skutki społeczne restrukturyzacji zatrudnienia w jednostkach badawczo-rozwojowych powinny być przedmiotem odpowiednich analiz, bowiem brak takiej wiedzy niejednokrotnie nie pozwala ocenić skali problemu i wynikającej stąd potrzeby wynegocjowania pakietu gwarancji pracowniczych.

VI Kongres OPZZ

UCHWAŁA

VI KONGRESU Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych

z dnia .....maja 2006 roku

w sprawie kultury

Kultura jest wizerunkiem naszej odrębności – narodowej, cywilizacyjnej, społecznej. Dbłość o zachowanie tej odrębności, zwłaszcza po wejściu Polski do Unii Europejskiej to obowiązek nas wszystkich, zarówno rządzących jak i całego społeczeństwa.

Z coraz większym niepokojem dostrzegamy, iż na przestrzeni ostatnich lat, z uwagi na ubożenie społeczeństwa, systematycznie zmniejsza się dostęp obywateli do korzystania z dóbr kultury. Dzieje się tak nie tylko ze względu na niski poziom życia wielu rodzin, ale także na wciąż niewystarczające środki budżetowe.

VI Kongres OPZZ stwierdza, iż należy zmienić ten stan i przywrócić klimat życzliwości dla upowszechniania i propagowania kultury we wszystkich jej przejawach. Nie można utrwać i akceptować takiej rzeczywistości, by większości obywateli nie było stać na kupno książki, biletu do kina czy teatru. Doceniamy znaczenie funkcjonowania teatrów, muzeów, bibliotek i centrów kultury w upowszechnianiu dawnej i współczesnej twórczości. Podtrzymujemy wyrażane wielokrotnie stanowisko, iż obowiązkiem władz publicznych jest zapewnienie środków publicznych na promocję i upowszechnianie kultury i sztuki oraz ochronę dziedzictwa narodowego.

Dostrzegamy także rolę związków zawodowych w tej sferze, która powinna polegać na wspomaganie dążeń obywateli do korzystania z dóbr kultury. Będziemy wspierać wszelkie inicjatywy i postawy wzmacniające znaczenie edukacji kulturalnej i pobudzanie wrażliwości artystycznej, realizowane przez związki zawodowe.

Podkreślamy rolę szkolnictwa artystycznego i konieczność tworzenia miejsc pracy dla absolwentów uczelni artystycznych. To od młodych i wykształconych ludzi zależeć będzie w przyszłości kształtowanie poczucia tożsamości kulturowej i narodowej, kultury zachowań międzyludzkich, kultury prawnej, kultury politycznej, kultury artystycznej i odrębności narodowej tak ważnej w dobie globalizacji.

Kultura decyduje o duchowej sferze życia narodu. Powinnością każdego obywatela jest troska i dbłość o kulturę, o jej dobra oraz swobodę twórczą.

VI Kongres OPZZ

UCHWAŁA

VI KONGRESU Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych z dnia ..... maja 2006 roku w sprawie udziału ratownictwa górniczego w systemie ratowniczym RP

Ratownictwo górnicze w 2007r. będzie obchodziło 100-lecie swojego istnienia. Nie ulega wątpliwości, iż jego dorobek zasługuje na uznanie, a doświadczenie służb ratownictwa górniczego jest od lat uznawane i wysoko oceniane.

Górnictwo ze względu na zagrożenia naturalne jak tąpnięcia, pożary czy wybuchy metanu i pyłu węglowego zawsze było i będzie profesją szczególnie zagrożoną wypadkowością. Stąd w każdym zakładzie górniczym działają służby ratownictwa górniczego, podejmujące na co dzień wiele działań - począwszy od prac profilaktycznych zabezpieczających górników przed wystąpieniem zagrożeń, aż po udział w akcjach ratunkowych. Ratownicy górniczy są wzywani do katastrof budowlanych, komunikacyjnych, klęsk żywiołowych. Wspomagają jednostki Państwowej Straży Pożarnej, służb medycznych, Policji. Działają nie tylko w górnictwie, ale z pożytkiem dla ogółu społeczeństwa.

VI Kongres OPZZ uważa, iż ratownicy górniczy powinni być obecni w krajowym systemie ratowniczym, a ratownictwo górnicze winno być ujęte w systemie jako jedna z jednostek zobowiązanych do podejmowania działań ratowniczych. Pominięcie ratownictwa górniczego w krajowym systemie ratowniczym byłoby nieuzasadnionym zaniechaniem, ze szkodą dla społeczeństwa. Uważamy, iż dobrze funkcjonujący i wspierany przez budżet państwa - Państwowy System Ratowniczy powinien być skoordynowany ze wszystkimi służbami ratowniczymi, w szczególności z systemem ratownictwa medycznego.

VI Kongres OPZZ dostrzega rolę związków zawodowych w pracach nad projektem ustawy koordynującej działania wszystkich służb ratowniczych w kraju. Doświadczenia ratownictwa górniczego powinny być wykorzystane w pracach nad ustawą, co będzie służyło realizacji zadań społecznych. Dlatego związki zawodowe powinny nie tylko opiniować projekt ustawy o państwowym systemie ratownictwa, ale i uczestniczyć w jego opracowywaniu. Ratownictwo górnicze to profesjonalizm i doświadczenie. Wykorzystajmy je dla ratowania ludzkiego życia i zdrowia !

VI Kongres OPZZ

UCHWAŁA
VI KONGRESU Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych
z dnia .....maja 2006 roku
w sprawie solidaryzmu społecznego w ekonomii

Zdominowanie rozwoju gospodarczego przez komercyjną ekonomię globalną, widoczne szczególnie dzisiaj w stosunkach społecznych i międzyludzkich, negatywnie wpływa na więzi społeczne, solidarność czy partnerstwo. Niejednokrotnie powoduje także osłabianie demokracji, aktywności społecznej i przedsiębiorczości.

VI Kongres OPZZ uważa, iż sektor ekonomii społecznej zasługuje na szczególną uwagę i jest tą szczególną dziedziną gospodarczo - społeczną, w której najpełniej można realizować zasady społecznej gospodarki rynkowej.

Realizacja zasad ekonomii społecznej w gospodarce przeciwstawia się przede wszystkim egoizmowi liberalnego kapitalizmu bogatych i propaguje w szczególności idee - etyczne, solidaryzmu społecznego i integracji środowisk lokalnych. Ich urzeczywistnianie jest jednym z istotnych elementów budowania społeczeństwa obywatelskiego, w których ruch spółdzielczy spełnia istotną rolę.

Wychodząc z powyższych uwarunkowań – VI Kongres OPZZ będzie popierał działania rządzących w kierunku zdecydowanego wzmocnienia rozwoju opartego na solidaryzmie społecznym, etyce finansowej, odpowiedzialności, otwartości oraz demokratycznych regułach zarządzania - realizowanych przez sektor ekonomii społecznej, a nie ekonomii globalnej nastawionej wyłącznie na zysk.

VI Kongres OPZZ

UCHWAŁA

VI KONGRESU Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych z dnia ..... maja 2006 roku w sprawie upowszechniania idei społecznej odpowiedzialności biznesu

Budowanie gospodarki rynkowej w Polsce jest związane z koniecznością przestrzegania zasad etyki i kultury przedsiębiorczości. Skuteczna strategia rozwoju przedsiębiorstw musi uwzględniać nie tylko ekonomię ale także wartości społeczne i troskę o środowisko naturalne. Uważamy, że przedsiębiorstwa powinny funkcjonować w kontekście wartości społecznych ponieważ ich rozwój powinien służyć nie tylko zyskowi ale także dobru całego społeczeństwa. Pracodawcy powinni dbać o zadowolenie pracowników z pracy oraz przestrzegać ich praw – w myśl zasady, że największym dobrem i kapitałem firmy są jej pracownicy.

VI Kongres OPZZ zauważa, że w krajach starej Unii Europejskiej zasady etyki w biznesie są standardem (np. norma AA 1000 i standard S.A. 8000). Ich przestrzeganie przynosi przedsiębiorcom korzyści w postaci zwiększenia konkurencyjności firm i zysku. Doceniając znaczenie idei społecznej odpowiedzialności biznesu w zwiększaniu konkurencyjności unijnych przedsiębiorstw, Unia Europejska, na szczycie w Lizbonie w 2000 roku, uznała odpowiedzialność społeczną biznesu jako jedną z dróg do osiągnięcia tego celu, a zarazem podniesienia poziomu życia obywateli. Dlatego VI Kongres OPZZ zachęca polskich przedsiębiorców i pracodawców do opracowywania i wprowadzania w firmach kodeksów etycznych, opartych na takich wartościach jak uczciwość, dialog społeczny z pracownikami oraz odpowiedzialność. Przestrzeganie zawartych w tych kodeksach norm przyniesie wymierne rezultaty ekonomiczne, poprawi warunki pracy i dialog społeczny wewnątrz firm, a także zwiększy wydajności pracy i zadowolenie pracowników. Poprzez zdefiniowanie obszarów konfliktowych i pokazanie dróg wyjścia z takich sytuacji w dużym stopniu powinny one przyczynić się do poprawy atmosfery wśród pracowników, zmniejszyć ryzyko korupcji, wykorzystywania majątku firm do własnych interesów, nepotyzmu i innych uchybień.

Uważamy, że nie tylko przedsiębiorcy, ale także pracownicy, w tym członkowie związków zawodowych powinni aktywnie brać udział w dyskusjach i pracach nad stworzeniem kodeksów etycznych.

Apelujemy do wszystkich przedsiębiorców i pracodawców o kierowanie się w swojej działalności etyką oraz zasadami społecznej odpowiedzialności biznesu. Uczciwość się opłaca!

Wzywamy rząd aby w procesach prywatyzacji sprawdzał, czy inwestor w przeszłości postępował etycznie i wywiązywał się ze wszystkich zobowiązań, w tym z pakietów socjalnych.

Dostrzegamy rolę mediów w kreowaniu postaw sprzyjających odpowiedzialnemu prowadzeniu działalności gospodarczej i zachęcamy środki masowego przekazu do upowszechniania idei społecznej odpowiedzialności biznes, jako standardu, który sprzyja poprawie warunków pracy i dialogowi społecznemu.

VI Kongres OPZZ

PROJEKTY

UCHWAŁY

ORGANIZACYJNE

VI KONGRESU

OGÓLNOPOLSKIEGO
POROZUMIENIA
ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

na lata 2006-2010

UCHWAŁA
VI KONGRESU Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych
z dnia 19 maja 2006 roku
w sprawie przyjęcia sprawozdań z działalności
Rady i Komisji Rewizyjnej OPZZ
za okres kadencji oraz udzielenia absolutorium Prezydium

§ 1

VI Kongres Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 8 statutu OPZZ, przyjmuje sprawozdania Rady i Komisji Rewizyjnej za okres kadencji i udziela absolutorium Prezydium.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

VI Kongres OPZZ

UCHWAŁA
VI KONGRESU Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych
z dnia 19 maja 2006 roku
w sprawie określenia liczby wiceprzewodniczących OPZZ
w kadencji 2006 – 2010

§ 1

Na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 4 statutu OPZZ, VI Kongres Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych określa, że na kadencję 2006 – 2010 wybieranych będzie ..... wiceprzewodniczących OPZZ.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

VI Kongres OPZZ

UCHWAŁA
VI KONGRESU Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych
z dnia 21 maja 2006 roku
w sprawie zatwierdzenia składu Prezydium i Komisji Rewizyjnej

§ 1

Na podstawie art. 13 ust 1 pkt 6 statutu, VI Kongres zatwierdza skład:

1. Prezydium Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych:

- Przewodniczący OPZZ -
- Wiceprzewodniczący OPZZ -
- Wiceprzewodniczący OPZZ -
- Wiceprzewodniczący OPZZ -
- Branża Przemysł surowcowo- energetyczny
  - Andrzej Chwiluk
  - Józef Król
  - Dariusz Matuszewski
- Branża Przemysł wytwórczy
  - Bolesław Bartnik
  - Eugeniusz Sommer
  - Józef Woźny
- Branża Edukacja, nauka i kultura
  - Jan Budkiewicz
  - Zygmunt Cybulski
  - Jarosław Czarnowski
  - Janusz Koziński
- Branża Ochrona zdrowia i ubezpieczenia społeczne
  - Czesław Olejniczak
- Branża Rolnictwo i gospodarka żywnościowa
  - Stanisław Pałka
- Branża Budownictwo, leśnictwo, przemysł drzewny, ochrona środowiska i gospodarka wodna
  - Zbigniew Janowski
- Branża Gospodarka komunalna

- Edward Staszczak
- Branża Spółdzielczość
  - Andrzej Szczepański
- Branża Handel i usługi
  - Hanna Gwardyś
- Branża Transport i gospodarka morska
  - Maciej Manicki
- Branża Kolejnictwo
  - Tadeusz Gawin
- Branża Łączność
  - Jerzy Drozd
  - Sławomir Redmer

2. Komisji Rewizyjnej Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych:

- Przewodniczący Komisji Rewizyjnej -
- Branża Przemysł surowcowo energetyczny - Janusz Krześniewski
- Branża Przemysł wytwórczy - Krzysztof Trzosowski
- Branża Edukacja, nauka i kultura - Andrzej Kurpeta
- Branża Ochrona zdrowia i ubezpieczenia społeczne - Zdzisław Przycki
- Branża Rolnictwo i gospodarka żywnościowa - Krzysztof Dudek
- Branża Budownictwo, leśnictwo, przemysł drzewny, ochrona środowiska i gospodarka wodna - Maria Jolanta Woźniak
- Branża Gospodarka komunalna - Jerzy Kapuściński
- Branża Spółdzielczość - Grzegorz Markowski
- Branża Handel i usługi - Danuta Dyrbuś
- Branża Transport i gospodarka morska - Teresa Wilińska – Puzoń
- Branża Kolejnictwo - Włodzimierz Rudy
- Branża Łączność - Zofia Łapot

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.